

II

(Nem jogalkotási aktusok)

RENDELETEK

A TANÁCS (EU) 2016/1103 RENDELETE

(2016. június 24.)

a házassági vagyoni rendszerekkel kapcsolatos ügyekben a joghatóság, az alkalmazandó jog, valamint a határozatok elismerése és végrehajtása területén létrehozandó megerősített együttműködés végrehajtásáról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 81. cikke (3) bekezdésére,

tekintettel a nemzetközi párok vagyoni rendszerei tekintetében a joghatóság, az alkalmazandó jog, valamint a határozatok elismerése és végrehajtása területén létrehozandó, a házassági vagyoni rendszerekre és a bejegyzett élettársi kapcsolatok vagyoni hatásaira egyaránt kiterjedő megerősített együttműködésre való felhatalmazásról szóló, 2016. június 9-i (EU) 2016/954 tanácsi határozatra ⁽¹⁾,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Parlament véleményére ⁽²⁾,

különleges jogalkotási eljárás keretében,

mivel:

- (1) Az Unió célul tűzte ki, hogy fenntartja és továbbfejleszti a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térséget, amelyben biztosított a személyek szabad mozgása. E térség fokozatos kialakítása érdekében az Unió intézkedéseket fogad el a határokon átnyúló vonatkozású polgári ügyekben való igazságügyi együttműködésre vonatkozóan, különösen, ha ez a belső piac megfelelő működéséhez szükséges.
- (2) Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 81. cikke (2) bekezdésének c) pontjával összhangban az ilyen intézkedések magukban foglalhatnak többek között a tagállamokban alkalmazandó kollíziós szabályok, illetve joghatósági összeütközésekre vonatkozó szabályok összeegyeztethetőségének biztosítására irányuló intézkedéseket.
- (3) Az Európai Tanács 1999. október 15-én és 16-án Tamperében tartott ülésén – a polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés sarokköveként – jóváhagyta az igazságügyi hatóságok ítéletei és egyéb határozatai kölcsönös elismerésének elvét, továbbá felkérte a Tanácsot és a Bizottságot, hogy fogadjanak el intézkedési programot ennek az elvnek a végrehajtására.
- (4) A Bizottság és a Tanács 2000. november 30-án elfogadta a polgári és kereskedelmi ügyekben hozott határozatok kölcsönös elismerése elvének érvényesítésére irányuló közös intézkedési programot ⁽³⁾. A program a kollíziós szabályok harmonizációjához kapcsolódó olyan intézkedéseket határoz meg, amelyek elősegítik a határozatok kölcsönös elismerését, és előírja egy, a házassági vagyoni rendszerekkel kapcsolatos ügyekre vonatkozó jogi eszköz kidolgozását.

⁽¹⁾ HL L 159., 2016.6.16., 16. o.

⁽²⁾ 2016. június 23-i vélemény (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé).

⁽³⁾ HL C 12., 2001.1.15., 1. o.

- (5) Az Európai Tanács a 2004. november 4-én és 5-én Brüsszelben tartott ülésén új programot fogadott el „Hágai program: a szabadság, a biztonság és a jog érvényesülésének erősítése az Európai Unióban” ⁽¹⁾ címmel. E programban a Tanács felkérte a Bizottságot, hogy terjesszen elő zöld könyvet a házassági vagyoni jogi rendszerekre vonatkozó kollíziós szabályokról, különös tekintettel a joghatóságra és a kölcsönös elismerésre. E program hangsúlyozta továbbá, hogy jogi eszközt kell elfogadni e téren.
- (6) A Bizottság 2006. július 17-én elfogadta a zöld könyvet a házassági vagyoni jogi rendszerekre vonatkozó kollíziós szabályokról, különös tekintettel a joghatóságra és a kölcsönös elismerésre. E zöld könyvvel széles körű konzultációt kezdett mindazon nehézségekről, amelyekkel a párok Európában, vagyoni közösségük megszüntetésekor szembetalálják magukat, valamint a rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőségekről.
- (7) Az Európai Tanács a 2009. december 10-én és 11-én Brüsszelben tartott ülésén új többéves programot fogadott el „A stockholmi program – A polgárokat szolgáló és védő, nyitott és biztonságos Európa” ⁽²⁾ címmel. Az említett program keretében az Európai Tanács úgy ítélte meg, hogy a kölcsönös elismerést – a tagállamok jogrendszeit, közrendjét (*ordre public*) és az e területen fennálló nemzeti hagyományait tiszteletben tartva – ki kell terjeszteni a még nem szabályozott, de a mindennapi élet szempontjából létfontosságú területekre, így a házassági vagyoni jogokra.
- (8) A „2010. évi jelentés az uniós polgárságról – Az uniós polgárok jogainak érvényesítése előtt álló akadályok felszámolása” című, 2010. október 27-én elfogadott dokumentumban a Bizottság bejelentette, hogy olyan jogalkotási aktusra irányuló javaslatot kíván elfogadni, amely megszünteti a személyek szabad mozgását nehezítő akadályokat és különösen a párok által vagyoni kezelésük megosztása során tapasztalt nehézségeket.
- (9) 2011. március 16-án a Bizottság javaslatot fogadott el a házassági vagyoni jogi rendszerekkel kapcsolatos ügyekben a joghatóságról, az alkalmazandó jogról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló tanácsi rendeletre, valamint a bejegyzett élettársi közösségek vagyoni jogi hatásaival kapcsolatos ügyekben a joghatóságról, az alkalmazandó jogról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló tanácsi rendeletre vonatkozóan.
- (10) 2015. december 3-i ülésén a Tanács arra a következtetésre jutott, hogy nem lehet egyhangúságot elérni a házassági vagyoni jogi rendszerekről és a bejegyzett élettársi kapcsolat vagyoni vonatkozásairól szóló rendeletjavaslatok elfogadása tekintetében, és ennélfogva az e területen folytatott együttműködés célkitűzései nem érhetők el ésszerű időn belül az Unió egész területén.
- (11) 2015 decemberétől 2016 februárjáig Belgium, Bulgária, a Cseh Köztársaság, Németország, Görögország, Spanyolország, Franciaország, Horvátország, Olaszország, Luxemburg, Málta, Hollandia, Ausztria, Portugália, Szlovénia, Finnország és Svédország kérést intézett a Bizottsághoz, melyben jelezték, hogy megerősített együttműködést kívánnak létrehozni egymás között a nemzetközi párok vagyoni jogi rendszereinek területén, és konkrétan a házassági vagyoni jogi rendszerekkel kapcsolatos ügyekben a joghatóság, az alkalmazandó jog, valamint a határozatok elismerése és végrehajtása tekintetében, továbbá a bejegyzett élettársi kapcsolatok vagyoni jogi hatásait érintő ügyekben a joghatóság, az alkalmazandó jog, valamint a határozatok elismerése és végrehajtása tekintetében, és felkérték a Bizottságot, hogy e célból nyújtsa be javaslatát a Tanácsnak. Ciprus a Bizottsághoz intézett 2016 márciusi levelében jelezte, hogy részt kíván venni a megerősített együttműködés létrehozásában; Ciprus a Tanács munkája során megerősítette ezen szándékát.
- (12) A Tanács 2016. június 9-én elfogadta az (EU) 2016/954 határozatot az említett megerősített együttműködésre való felhatalmazásról.
- (13) Az EUMSZ 328. cikkének (1) bekezdése szerint a megerősített együttműködés annak létrehozásakor valamennyi tagállam számára nyitva áll, feltéve, hogy azok megfelelnek az együttműködésre felhatalmazó határozatban megállapított részvételi feltételeknek. A megerősített együttműködés bármely későbbi időpontban is nyitva áll mindazon tagállamok számára, amelyek e feltételek mellett a megerősített együttműködés keretében már elfogadott jogi aktusoknak is megfelelnek. A Bizottságnak és a megerősített együttműködésben részt vevő tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy lehetőség szerint minél több tagállam részvételét elősegítsék. E rendelet csak azon tagállamokban kötelező teljes egészében és alkalmazandó közvetlenül, amelyek az (EU) 2016/954 határozat alapján, vagy az EUMSZ 331. cikke (1) bekezdése második vagy harmadik albekezdésének megfelelően elfogadott határozat alapján részt vesznek a nemzetközi párok vagyoni jogi rendszereit – ideértve mind a házassági vagyoni jogi rendszereket, mind a bejegyzett élettársi kapcsolatok vagyoni jogi hatásait – érintő ügyekben a joghatóság, az alkalmazandó jog, valamint a határozatok elismerése és végrehajtása tekintetében történő megerősített együttműködésben.

⁽¹⁾ HL C 53., 2005.3.3., 1. o.

⁽²⁾ HL C 115., 2010.5.4., 1. o.

- (14) Az EUMSZ 81. cikkével összhangban e rendelet alkalmazandó a határokon átnyúló vonatkozású, házassági vagyoni rendszerekkel összefüggésben.
- (15) Ahhoz, hogy a házaspárok számára vagyoni tekintetben jogbiztonságot teremtsünk, valamint bizonyos mértékű kiszámíthatóságot biztosítsunk, a házassági vagyoni rendszerekre alkalmazandó szabályok összességét helyénvaló egyetlen jogi aktusba belefoglalni.
- (16) Az említett célkitűzések megvalósítása érdekében ennek a rendeletnek egybe kell foglalnia a joghatósággal, az alkalmazandó joggal, a határozatok, a közokiratok és a perbeli egyezségek elismerésével vagy adott esetben elfogadásával, végrehajthatóságával és végrehajtásával kapcsolatos rendelkezéseket.
- (17) Ez a rendelet nem határozza meg a „házasság” fogalmát, amelyet a tagállamok nemzeti joga határoz meg.
- (18) E rendelet hatályának ki kell terjednie a házassági vagyoni rendszerekkel kapcsolatos valamennyi olyan polgári jogi szempontra, amely a házastársak vagyonának mindennapi kezelését, valamint a vagyoni rendszer – különösen a pár különválásából vagy a házastársak egyikének halálából fakadó – megszüntetését érinti. E rendelet alkalmazásában a „házassági vagyoni rendszer” kifejezést önálló fogalomként kell értelmezni, amelynek nemcsak azokat a szabályokat kell magában foglalnia, amelyekről a házastársak nem térhetnek el, hanem a házastársak közötti megállapodás alapján az alkalmazandó joggal összhangban választható szabályokat is, illetve az alkalmazandó jog vonatkozó alapszabályait, amennyiben vannak ilyenek. Ez nemcsak egyes nemzeti jogrendszerek által a házasság esetében lehetővé tett konkrét és kizárólagos vagyoni konstrukciókat foglalja magában, hanem a házastársak között, illetve a házastársak és harmadik személyek között fennálló és közvetlenül a házastársi kapcsolatból, vagy annak felbontásából eredő vagyoni viszonyokat is.
- (19) Az egyértelműség érdekében e rendelet hatálya alól kifejezetten ki kell zárni néhány olyan kérdést, amely a házassági vagyoni rendszerekkel kapcsolatosnak tekinthető.
- (20) Ennek megfelelően e rendelet nem alkalmazható a házastársak általában vett jogképességét érintő kérdésekre; ez a hatály alóli kizárás azonban nem terjedhet ki az egyik vagy mindkét házastárs vagyonnal kapcsolatos – egymás közötti, illetve harmadik személyekkel szembeni – konkrét hatásköreire és jogaira, mivel ezek a hatáskörök és jogok e rendelet hatálya alá kell, hogy tartozzanak.
- (21) E rendelet nem alkalmazható egyéb olyan előkérdésekre, mint a házasság létezése, érvényessége vagy elismerése, amelyekre nézve a tagállamok nemzeti joga irányadó, ideértve a nemzetközi magánjogi szabályait is.
- (22) Mivel a házastársak között fennálló tartási kötelezettségeket a tartással kapcsolatos ügyekben a 4/2009/EK tanácsi rendelet⁽¹⁾ szabályozza, azokat ki kell zárni e rendelet hatálya alól, hasonlóképpen ki kell zárni a házastárs halála esetén bekövetkező öröklést érintő kérdéseket, mivel azok a 650/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽²⁾ hatálya alá tartoznak.
- (23) Ki kell zárni e rendelet hatálya alól a házasság időtartama alatt megszerzett és a házasság időtartama alatt nyugdíj-jövedelmet nem keletkeztetett öregségnyugdíj-jogosultság vagy rokkantságnyugdíj-jogosultság házastársak közötti átruházására vagy kiigazítására vonatkozó, bármilyen jellegű jogosultságot érintő kérdéseket, figyelembe véve a tagállamokban meglévő, egyedi rendszereket. Mindazonáltal e kivételt szigorúan kell értelmezni. Ezért különösen a nyugdíjvagyont osztályozásával, a házasság ideje alatt az egyik házastárs részére már kifizetett összegekkel, valamint a közös nyugdíjvagyont megítélhető lehetséges összegekkel kapcsolatos kérdések tekintetében ez a rendelet az irányadó.
- (24) E rendeletnek lehetővé kell tennie a házassági vagyoni rendszerre alkalmazandó jogban előírtak szerinti, ingatlan vagy ingószármazékkal kapcsolatos, a házassági vagyoni rendszerből eredő jogok létrehozását vagy átszállását. Nem érintheti azonban a néhány tagállam nemzeti jogában korlátozott számban („*numerus clausus*”) létező dologi jogokat. A tagállamok nem kötelezhetők arra, hogy elismerjék az adott tagállamban található vagyontárgyhoz kapcsolódó dologi jogokat, ha a szóban forgó dologi jog nem ismert a jogukban.

(1) A Tanács 4/2009/EK rendelete (2008. december 18.) a tartással kapcsolatos ügyekben a joghatóságról, az alkalmazandó jogról, a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az e területen folytatott együttműködésről (HL L 7., 2009.1.10., 1. o.).

(2) Az Európai Parlament és a Tanács 650/2012/EU rendelete (2012. július 4.) az öröklési ügyekre irányadó joghatóságról, az alkalmazandó jogról, az öröklési ügyekben hozott határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, valamint az öröklési ügyekben kiállított közokiratok elfogadásáról és végrehajtásáról, valamint az európai öröklési bizonyítvány bevezetéséről (HL L 201., 2012.7.27., 107. o.).

- (25) Annak érdekében azonban, hogy a házastársak valamely más tagállamban élhessenek a házassági vagyoni jogi rendszer révén keletkezett vagy rájuk átszállt jogokkal, e rendeletnek elő kell írnia, hogy az ismeretlen dologi jogot a másik tagállam jogában létező, az eredetihez legközelebb álló dologi jognak kell megfeleltetni. Az ilyen megfeleltetés keretében figyelembe kell venni az adott dologi jog célját, valamint az ahhoz fűződő joghatást. Az eredetihez legközelebb álló nemzeti dologi jog megállapítása céljából a házassági vagyoni jogi rendszerre alkalmazott jog szerinti állam hatóságaihoz vagy illetékes személyeihez lehet fordulni az adott jog jellegével és joghatásával kapcsolatos további információkért. Ebből a célból a polgári és kereskedelmi ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés terén meglévő hálózatokat, valamint a külföldi jog megértését elősegítő, egyéb rendelkezésre álló eszközöket lehet igénybe venni.
- (26) Az ismeretlen dologi jogok e rendeletben kifejezetten előírt megfeleltetése nem zárhatja ki az e rendelet alkalmazásával összefüggésben végzett megfeleltetés egyéb formáit.
- (27) E rendelet hatálya nem terjedhet ki az ingatlannal vagy ingósággal kapcsolatos jogok nyilvántartásba vételére vonatkozó követelményekre. Ezért a nyilvántartás helye szerinti tagállam jogának (ingatlan esetén a *lex rei sitae*-nek) kell meghatározni, hogy milyen jogi feltételekkel és hogyan kell elvégezni a nyilvántartásba vételt, és mely hatóságok – mint például a földhivatalok vagy közjegyzők – feleljenek annak ellenőrzéséért, hogy minden követelmény teljesül-e, és hogy a benyújtott vagy összeállított dokumentáció elegendő-e, illetve hogy tartalmazza-e a szükséges adatokat. A hatóságok különösen azt ellenőrizhetik, hogy a házastársnak a nyilvántartásba vételhez bemutatott okiratban feltüntetett tulajdonhoz való joga be van-e jegyezve a nyilvántartásba, vagy más módon igazolt-e a nyilvántartás helye szerinti tagállam jogával összhangban. Az okiratok párhuzamos kiállításának elkerülése érdekében a nyilvántartó hatóságoknak el kell fogadniuk a más tagállamok illetékes hatóságai által kiállított azon okiratokat, amelyek mozgásáról e rendelet rendelkezik. Ez nem zárhatja ki annak lehetőségét, hogy a nyilvántartásban közreműködő hatóságok a nyilvántartásba vételt kérelmező személytől olyan kiegészítő információk rendelkezésre bocsátását vagy olyan további okiratok bemutatását kérjék, amelyeket a nyilvántartás helye szerinti tagállam joga előír, például adófizetéssel kapcsolatos információkat vagy okiratokat. Az illetékes hatóság tájékoztathatja a nyilvántartásba vételt kérelmező személyt arról, hogy a hiányzó információ vagy okirat hogyan szerezhető be.
- (28) Valamely jog nyilvántartásba vételének joghatásai szintén nem tartoznak e rendelet hatálya alá. Ezért a nyilvántartás helye szerinti tagállam jogának kell meghatározni azt, hogy például a nyilvántartásba vétel deklaratív vagy konstitutív hatályú-e. Így például, ha a nyilvántartás szerinti tagállam joga szerint a nyilvántartás *erga omnes* joghatásának biztosítása vagy a jogügyletek védelme érdekében az ingatlanon történő jogszerzéshez nyilvántartásba vétel szükséges, akkor az ilyen jogszerzés időpontjára annak a tagállamnak a joga kell hogy irányadó legyen.
- (29) E rendeletnek tiszteletben kell tartania a tagállamokban a házassági vagyoni jogi rendszerrel kapcsolatos ügyek rendezésére alkalmazott eltérő rendszereket. E rendelet alkalmazásában a „bíróság” fogalmát ennél fogva tágan kell értelmezni, hogy abba ne csak a szó szoros értelmében vett, igazságszolgáltatási feladatokat ellátó bíróságok tartozzanak bele, hanem például egyes tagállamokban azok a közjegyzők is, akik bizonyos házassági vagyoni jogi rendszerrel kapcsolatos ügyekben a bírósághoz hasonlóan igazságszolgáltatási feladatokat látnak el, továbbá azok a közjegyzők és jogi szakemberek, akik egyes tagállamokban a bíróság felhatalmazásával az adott házassági vagyoni jogi rendszer tekintetében igazságszolgáltatási feladatokat látnak el. Az e rendeletben meghatározott valamennyi bíróság a rendeletben foglalt joghatósági szabályok hatálya alá tartozik. Ezzel szemben a „bíróság” fogalmába nem tartoznak bele a tagállamoknak a nemzeti jog szerint házassági vagyoni jogi rendszerrel kapcsolatos ügyekben való eljárásra feljogosított nem igazságügyi hatóságai, például a közjegyzők a tagállamok többségében, ahol általában nem látnak el igazságszolgáltatási feladatokat.
- (30) E rendeletnek lehetővé kell tennie, hogy mindazon közjegyzők, akik a tagállamokban hatáskörrel rendelkeznek házassági vagyoni jogi rendszerrel kapcsolatos ügyekben, gyakorolhassák e hatáskörüket. Az, hogy egy adott tagállam közjegyzőire vonatkoznak-e az e rendeletben foglalt joghatósági szabályok, attól függ, hogy a „bíróság” e rendelet szerinti fogalom meghatározásának hatálya alá tartoznak-e vagy sem.
- (31) A tagállamok közjegyzői által házassági vagyoni jogi rendszerrel kapcsolatos ügyekben kiállított valamennyi okirat forgalmára e rendeletet kell alkalmazni. Amennyiben a közjegyzők igazságszolgáltatási feladatokat látnak el, az e rendeletben foglalt joghatósági szabályoknak vonatkozniuk kell rájuk, és az általuk hozott határozatok mozgására az e rendelet határozatok elismerésére, végrehajthatóságára és végrehajtására vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni. Amennyiben a közjegyzők nem látnak el igazságszolgáltatási feladatokat, nem vonatkoznak rájuk az említett joghatósági szabályok, és az általuk kiállított közokiratok mozgására az e rendelet közokiratokra vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni.

- (32) Annak figyelembevétele érdekében, hogy a párokat házasságuk fennállása alatt növekvő mobilitás jellemzi, valamint a megfelelő igazságszolgáltatás előmozdítása céljából, az e rendeletben foglalt joghatósági szabályoknak lehetővé kell tenniük a polgárok számára azt, hogy egyazon tagállam bíróságai járjanak el az ügyükhöz kapcsolódó különböző eljárásokban. Ebből a célból e rendeletnek arra kell törekednie, hogy a házassági vagyoni jogi rendszerrel kapcsolatos joghatóságot abba a tagállamba összpontosítsa, amelynek bíróságai a házastárs utáni örökléssel kapcsolatban a 650/2012/EU rendeletnek megfelelően, illetve a házasság felbontásával, a különválással vagy a házasság érvénytelenítésével kapcsolatban a 2201/2003/EK tanácsi rendeletnek ⁽¹⁾ megfelelően eljárnak.
- (33) E rendeletben rendelkezni kell arról, hogy amennyiben a házastárs utáni örökléssel kapcsolatos eljárás már folyamatban van az egyik tagállamnak a 650/2012/EU rendelet alapján eljáró bírósága előtt, akkor ennek a tagállamnak a bíróságai rendelkezzenek joghatósággal a szóban forgó öröklési ügygel összefüggésben felmerülő, házassági vagyoni jogi rendszerrel kapcsolatos kérdésekben való határozathozatalra.
- (34) Az előzőekhez hasonlóan a házasság felbontása, különválás vagy a házasság érvénytelenítése tárgyában a 2201/2003/EK rendelet alapján az egyik tagállam bírósága előtt folyamatban lévő eljárással összefüggésben felmerülő, házassági vagyoni jogi rendszerrel kapcsolatos kérdésekben e tagállam bíróságainak kell határozatot hozniuk, kivéve, ha a házasság felbontása, a különválás vagy a házasság érvénytelenítése tárgyában való határozathozatalra különleges joghatósági okok alapján kerül sor. Ilyen esetekben csak a házastársak megállapodása alapján van lehetőség a joghatóság összpontosítására.
- (35) Amennyiben házassági vagyoni jogi rendszerrel kapcsolatos kérdések nem állnak összefüggésben a házastárs utáni öröklés, illetve a házasság felbontása, a különválás vagy a házasság érvénytelenítése tárgyában az egyik tagállam bírósága előtt folyamatban lévő eljárással, ebben a rendeletben a joghatóság megállapításának céljára rangsorolt kapcsoló elveket kell meghatározni, és a rangsorban első helyen a házastársaknak a bírósági eljárás megindításának időpontjában fennálló szokásos tartózkodási helyét kell feltüntetni. Ezeket a kapcsoló elveket az európai polgárok növekvő mobilitására való tekintettel és annak érdekében kell megállapítani, hogy biztosított legyen a tényleges kapcsolat a házastársak és azon tagállam között, amelyben a joghatóságot gyakorolják.
- (36) A jogbiztonság és a kiszámíthatóság fokozása, valamint a felek autonómiájának növelése érdekében ennek a rendeletnek bizonyos feltételek teljesülése esetén lehetővé kell tennie, hogy a felek joghatósági megállapodásban kössék ki, hogy az alkalmazandó jog szerinti tagállam bíróságait, illetve a házasságkötés helye szerinti tagállam bíróságait választják.
- (37) E rendelet alkalmazásában a házasságkötés helye szerinti tagállamnak – az összes lehetséges helyzet figyelembevétele érdekében – azt a tagállamot kell tekinteni, amelynek hatóságai előtt a házasságot megkötötték.
- (38) Valamely tagállami bíróság megállapíthatja, hogy a tagállam nemzetközi magánjoga szerint a szóban forgó házasság nem képezheti házassági vagyoni jogi rendszerrel kapcsolatos ügyben folytatott eljárás alapját. Ilyen esetben kivételesen szükségessé válhat, hogy a bíróság e rendeletnek megfelelően megállapítsa joghatósága hiányát. Ilyen esetben a bíróságnak gyorsan kell eljárnia, az érintett fél számára pedig lehetővé kell tenni, hogy ügyét – a joghatósági okok rangsorától függetlenül – bármely olyan más tagállamban benyújtsa, amelynek joghatóságát valamely kapcsoló elv megalapozza, ugyanakkor tiszteletben tartva a felek autonómiáját. Az említett bíróság joghatósága hiányának megállapítását követően eljáró bármely bíróság – kivéve a házasságkötés helye szerinti tagállam bíróságait – számára szintén szükségessé válhat kivételesen, hogy ugyanezen feltételek mellett megállapítsa joghatósága hiányát. A joghatóságra vonatkozó különböző szabályoknak összességében mindazonáltal biztosítaniuk kell, hogy a feleknek minden lehetőségük meglegyen arra, hogy olyan tagállam bíróságához forduljanak, amely elfogadja a joghatóságot a házassági vagyoni jogi rendszerük érvényre juttatása ügyében való eljárásra.
- (39) E rendelet nem akadályozhatja meg a feleket abban, hogy a házassági vagyoni jogi rendszerrel kapcsolatos ügyet békés úton, peren kívül, például közjegyző előtt rendezzék, valamely általuk választott tagállamban, amennyiben ez az említett tagállam joga alapján lehetséges. Erre még abban az esetben is lehetőséget kell adni, ha nem az adott tagállam joga a házassági vagyoni jogi rendszerre alkalmazandó jog.
- (40) Annak biztosítása érdekében, hogy valamennyi tagállam bíróságai – ugyanazon az alapon – joghatóságot gyakorolhassanak a házastársak házassági vagyoni jogi rendszereivel kapcsolatban, e rendeletnek kimerítő jelleggel meg kell határoznia azon okok felsorolását, amelyek alapján kiegészítő joghatóság gyakorolható.

⁽¹⁾ A Tanács 2201/2003/EK rendelete (2003. november 27.) a házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, illetve az 1347/2000/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 338., 2003.12.23., 1. o.).

- (41) E rendeletben – különösen az olyan helyzetek orvoslására, amelyekben az igazságszolgáltatás megtagadása áll fenn – rendelkezni kell a *forum necessitatis* elvének alkalmazásáról, amely valamely tagállam bírósága számára lehetővé teszi, hogy kivételes esetekben egy harmadik államhoz szorosan kapcsolódó házassági vagyoni jogi rendszerrel kapcsolatos ügyben határozatot hozzon. Ilyen kivételes eset állhat fenn, ha az érintett harmadik államban például polgárháború miatt nincs lehetőség az eljárás lefolytatására, vagy ha a házastárstól ésszerűen nem várható el, hogy az említett államban eljárást kezdeményezzen vagy abban részt vegyen. A *forum necessitatis* elvén alapuló joghatóság azonban kizárólag abban az esetben gyakorolható, ha az ügy kielégítő mértékben kapcsolódik az eljáró bíróság szerinti tagállamhoz.
- (42) Az igazságszolgáltatás harmonikus működése érdekében el kell kerülni, hogy a különböző tagállamokban egymással összeegyeztethetetlen határozatokat hozzanak. E célból ennek a rendeletnek a polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés területén meglévő egyéb uniós eszközökhöz hasonló általános eljárási szabályokat kell előírnia. Az egyik ilyen eljárási szabály a perfüggőségi szabály, amely abban az esetben játszik szerepet, ha ugyanazt a házassági vagyoni jogi rendszerrel kapcsolatos ügyet különböző tagállamok különböző bíróságai elé viszik. Az említett szabály határozza meg, hogy melyik bíróság folytathatja le a házassági vagyoni jogi rendszerrel kapcsolatos ügyben az eljárást.
- (43) Annak érdekében, hogy a polgárok teljes jogbiztonságban élvezhessék a belső piac nyújtotta előnyöket, e rendeletnek lehetővé kell tennie a házastársak számára, hogy előzetesen tisztában legyenek azzal, hogy melyik jog alkalmazandó a házassági vagyoni jogi rendszerükre. Harmonizált kollíziós szabályokat kell ezért bevezetni az ellentmondásos eredmények elkerülése érdekében. A főszabálynak biztosítania kell, hogy a házassági vagyoni jogi rendszerre olyan kiszámítható jog legyen irányadó, amellyel szoros kapcsolat áll fenn. Jogbiztonsági okokból és annak érdekében, hogy a házassági vagyoni jogi rendszer egyes elemeit ne külön kezeljék, a házassági vagyoni jogi rendszerre alkalmazandó jognak kell szabályoznia a vagyoni jogi rendszer egészét, azaz a vagyoni jogi rendszer hatálya alá tartozó vagyon egészét, tekintet nélkül a vagyontárgyak természetére és arra, hogy azok valamely másik tagállamban vagy valamely harmadik államban találhatóak-e.
- (44) Az e rendelet által meghatározott jog akkor is alkalmazandó, ha e jog nem valamely tagállam joga.
- (45) A házastársak vagyonkezelésének megkönnyítése érdekében e rendeletben, e rendeletben – vagyonuk természetétől és fellelhetőségétől függetlenül – lehetővé kell tenni a házastársak számára a házassági vagyoni jogi rendszerükre alkalmazandó jog megválasztását azon jogok köréből, amelyekhez szokásos tartózkodási helyük vagy állampolgárságuk alapján szoros kötelek fűzik őket. E választás lehetőségével – a házasság megkötése előtt, a házasságkötés időpontjában és a házasság folyamán – bármikor élhetnek.
- (46) Az ügyletek jogbiztonságának garantálása céljából, valamint annak elkerülése érdekében, hogy a házassági vagyoni jogi rendszerre alkalmazandó jogot a házastársak tájékoztatása nélkül megváltoztassák, a házassági vagyoni jogi rendszerre alkalmazandó jog megváltoztatására kizárólag a házastársak kifejezett kérésére kerülhet sor. Az alkalmazandó jog házastársak általi megváltoztatása csak akkor lehet visszamenőleges hatályú, ha arról a házastársak kifejezetten így rendelkeznek. E változtatás semmilyen esetben sem érintheti a harmadik személyek jogait.
- (47) Az alkalmazandó jog megválasztásáról szóló megállapodás anyagi és alaki érvényességére vonatkozó szabályokat úgy kell megállapítani, hogy azok megkönnyítsék a házastársak számára a megalapozott döntést, valamint hogy a jogbiztonság és az igazságszolgáltatáshoz való jobb hozzáférés biztosítása érdekében tiszteletben tartsák a hozzájárulásukat. Az alaki érvényességre vonatkozóan indokolt bevezetni egyes biztosítékokat annak érdekében, hogy a házastársak tudatában legyenek választásuk következményeinek. Minimumkövetelmény, hogy az alkalmazandó jog megválasztásáról szóló megállapodást írásba kell foglalni, keltezni kell, és azt alá kell írnia mindkét félnek. Ugyanakkor, amennyiben annak a tagállamnak a joga, amelyben a megállapodás megkötésének időpontjában a házastársak szokásos tartózkodási helye található, további alaki szabályokat ír elő, ezeket a szabályokat be kell tartani. Amennyiben a megállapodás megkötésének időpontjában a házastársak szokásos tartózkodási helye különböző tagállamokban található, amelyek eltérő alaki szabályokat írnak elő, elegendőnek kell lennie, ha ezen államok egyikének alaki szabályait tartják be. Amennyiben a megállapodás megkötésének időpontjában csak az egyik házastárs szokásos tartózkodási helye található olyan tagállamban, amely további alaki szabályokat ír elő, be kell tartani ezeket a szabályokat.
- (48) A házassági vagyoni jogi megállapodás a házassági vagyon feletti rendelkezés egyik típusa, amelynek megengedettsége és elfogadása tagállamonként változó. A házassági vagyoni jogi megállapodás következtében szerzett házassági vagyoni jogok tagállamokban való elfogadásának megkönnyítése érdekében a házassági vagyoni jogi megállapodások alaki érvényességére vonatkozóan szabályokat kell megállapítani. Minimumkövetelmény, hogy a megállapodást írásba kell foglalni, keltezni kell, és azt alá kell írnia mindkét félnek. A megállapodásnak ugyanakkor meg kell felelnie az alaki érvényességre vonatkozóan a házassági vagyoni jogi rendszerre alkalmazandó, e rendelet szerint meghatározott jogban, valamint a házastársak szokásos tartózkodási helye szerinti tagállam jogában megállapított egyéb követelményeknek is. E rendeletben azt is meg kell határozni, hogy melyik jog legyen az irányadó az ilyen megállapodások anyagi érvényességére.

- (49) Az alkalmazandó jog megválasztásának hiányában, valamint az előreláthatóság és jogbiztonság szükségességének összeegyeztetése érdekében – figyelembe véve a házaspár tényleges élethelyzetét – ebben a rendeletben összehangolt kollíziós szabályokat kell bevezetni rangsorolt kapcsoló elvek alapján, a házastársak teljes vagyonára alkalmazandó jog meghatározása céljából. Így tehát a házastársaknak a röviddel a házasságkötés utáni első közös szokásos tartózkodási helye képezi az első kapcsoló elvet, megelőzve a házastársak házasságkötéskor fennálló közös állampolgársága szerinti jogot. Amennyiben egyik említett kapcsoló elv sem alkalmazható, illetve a házasságkötés időpontjában kettős közös állampolgársággal rendelkező párok első közös szokásos tartózkodási helyének hiányában, harmadik kapcsoló elvként azon állam jogát kell alkalmazni, amelyhez a házastársakat a legszorosabb kötelek fűzik. Ez utóbbi kapcsoló elv alkalmazásakor valamennyi körülményt figyelembe kell venni, és egyértelművé kell tenni, hogy e szoros köteleket a házasság megkötésének időpontjában fennálló helyzetnek megfelelően kell figyelembe venni.
- (50) Ha e rendelet az állampolgárságra kapcsoló elvként hivatkozik, a többes állampolgársággal rendelkező személyek megítélésének kérdése olyan előzetes kérdés, amely nem tartozik e rendelet hatálya alá, és arra – adott esetben nemzetközi egyezményekkel együtt – a nemzeti jog irányadó, amelynek azonban teljes mértékben figyelembe kell venni az Unió általános elveit. Ennek a kérdésnek a megítélése nem érintheti az e rendeletnek megfelelően megválasztott, alkalmazandó jog érvényességét.
- (51) A házassági vagyoni rendszerre alkalmazandó jognak a jogválasztás és házassági vagyoni megállapodás hiányában történő meghatározása esetében lehetővé kell tenni, hogy egy tagállam igazságügyi hatósága a házastársak bármelyikének kérésére, kivételes esetben – amikor a házastársak hosszú időre költöztek a szokásos tartózkodási helyük szerinti államba – arra a következtetésre jusson, hogy az említett állam joga alkalmazható, amennyiben a házastársak korábban már hivatkoztak rá. Ez azonban semmilyen esetben sem érintheti a harmadik személyek jogait.
- (52) A házassági vagyoni rendszerre alkalmazandóként meghatározott jognak irányadónak kell lennie a házassági vagyoni rendszerre attól kezdődően, hogy a házasság fennállása során és annak felbontását követően az egyik vagy mindkét házastárs vagyonát különböző kategóriákba sorolják, egészen a vagyonszétválás megszűnéséig. E jognak ki kell terjednie arra, hogy a házassági vagyoni rendszer milyen hatást gyakorol a házastársak egyike és harmadik felek közötti jogviszonyra. A házassági vagyoni rendszerre alkalmazandó jogot azonban a házastársak egyike harmadik féllel szemben kizárólag abban az esetben érvényesítheti ilyen joghatások szabályozására, ha a házastárs és a harmadik fél közötti jogviszony kezdetekor a harmadik fél tudott, vagy annak tudnia kellett az alkalmazandó jogról.
- (53) Kivételes körülmények között, közérdekű megfontolások – mint például a tagállam politikai, a társadalmi vagy a gazdasági rendjének megőrzése – okán a tagállami bíróságok és más illetékes tagállami hatóságok számára lehetővé kell tenni, hogy imperatív rendelkezések alapján kivételeket alkalmazhassanak. Ennek megfelelően az „imperatív rendelkezések” fogalmának kötelező erejű szabályokat kell magában foglalnia, például a családi otthon védelmére vonatkozó szabályokat. Ez a házassági vagyoni rendszerre irányadó jog alkalmazása alóli kivétel azonban szigorú értelmezést tesz szükségessé annak érdekében, hogy összeegyeztethető maradjon e rendelet általános célkitűzésével.
- (54) Kivételes körülmények között, közérdekű megfontolások alapján a tagállami bíróságok és a házassági vagyoni rendszerrel kapcsolatos ügyekben eljáró más illetékes tagállami hatóságok számára továbbá lehetővé kell tenni a külföldi jog egyes rendelkezéseinek figyelmen kívül hagyását, ha valamely konkrét esetben azok alkalmazása nyilvánvalóan ellentétes lenne az érintett tagállam közrendjével (*ordre public*). A bíróságok vagy más illetékes hatóságok a közrendre vonatkozó kivételt azonban nem alkalmazhatják egy másik állam jogának figyelmen kívül hagyására, illetve egy másik tagállamban hozott határozat, ott kiállított közokirat vagy ott létrejött perbeli egyezség elismerésének – vagy adott esetben elfogadásának –, vagy végrehajtásának megtagadására, ha a megtagadás ellentétes lenne az Európai Unió Alapjogi Chartájával (a továbbiakban: Charta), különösen annak a megkülönböztetés tilalmáról szóló 21. cikkével.
- (55) Mivel vannak olyan államok, amelyekben két vagy több jogrendszer vagy szabályrendszer vonatkozik az e rendelet által szabályozott kérdésekre, elő kell írni, hogy e rendelet rendelkezései milyen mértékben alkalmazandók az említett államok különböző területi egységeiben.
- (56) E rendeletnek – a rendelet általános célkitűzésének, azaz a tagállamokban a házassági vagyoni rendszerrel kapcsolatos ügyekben hozott határozatok kölcsönös elismerésének fényében – a határozatok elismerésére, végrehajtására és végrehajtására vonatkozó, a polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés területén hatályos egyéb uniós jogi aktusokhoz hasonló szabályokat kell előírnia.

- (57) A házassági vagyoni jogi rendszerrel kapcsolatos ügyek rendezésére szolgáló, eltérő tagállami rendszerek figyelembevétele érdekében e rendeletnek valamennyi tagállamban biztosítania kell a házassági vagyoni jogi rendszerekkel kapcsolatos ügyekben kiállított közokiratok elfogadását és végrehajthatóságát.
- (58) A közokiratoknak az eredeti eljárás helye szerinti tagállamhoz képest egy másik tagállamban ugyanolyan bizonyító erővel vagy legalábbis a lehető legnagyobb mértékben hasonló joghatással kell bírniuk. Egy adott közokirat valamely másik tagállamban meglévő bizonyító erejének vagy a lehető legnagyobb mértékben hasonló joghatásnak a meghatározásakor utalni kell arra, hogy a közokirat milyen jellegű és körű bizonyító erővel bír az eredeti eljárás helye szerinti tagállamban. Következésképpen azt, hogy egy adott közokiratnak milyen bizonyító erővel kell bírnia egy másik tagállamban, az eredeti eljárás helye szerinti tagállam joga határozza meg.
- (59) A közokirat „hitelességének” olyan önálló fogalomnak kell lennie, amely olyan kérdésekre terjed ki, mint az okirat valódisága, az okirat alaki követelményei, az okiratot kiállító hatóság jogköre, valamint az okirat kiállítására vonatkozó eljárás. Emellett a hitelesség fogalmának az érintett hatóság által a közokiratba foglalt tényállási elemekre is ki kell terjednie, így például arra, hogy az adott felek a megjelölt napon megjelentek a hatóság előtt, és megtették az adott nyilatkozatokat. Ha valamely fél kétségbe kívánja vonni a közokirat hitelességét, annak azt az eredeti eljárás helye szerinti tagállam illetékes bírósága előtti eljárásban kell megtennie, az utóbbi tagállam joga alapján.
- (60) A „közokiratban foglalt jogügyletek vagy jogviszonyok” kifejezés a közokirat érdemi tartalmára történő hivatkozásként értelmezendő. Ha valamely fél a közokiratban foglalt jogügyletekkel vagy jogviszonyokkal kapcsolatban kifogást kíván emelni, annak azt az e rendelet alapján joghatósággal rendelkező bíróságok előtti eljárásban kell megtennie, és arról az említett bíróságoknak a házassági vagyoni jogi rendszerre alkalmazandó jog alapján kell dönteniük.
- (61) Amennyiben egy, a közokiratban foglalt jogügyletekkel vagy jogviszonyokkal kapcsolatos kérdés egy tagállami bíróság előtt folyamatban lévő eljárás keretében előkérdésként merül fel, az említett bíróságnak joghatósággal kell rendelkeznie e kérdésben.
- (62) Amennyiben a közokirat hitelességét kétségbe vonják, az az eredeti eljárás helye szerinti tagállamtól eltérő tagállamban mindaddig nem rendelkezik bizonyító erővel, amíg a hitelesség kérdésének elbírálása folyamatban van. Amennyiben a kifogás kizárólag a közokiratban foglalt jogügyletekkel vagy jogviszonyokkal kapcsolatos konkrét kérdésre vonatkozik, a kérdéses közokirat a vitatott kérdést illetően az eredeti eljárás helye szerinti tagállamtól eltérő tagállamban mindaddig nem rendelkezhet bizonyító erővel, amíg folyamatban van a kifogás elbírálása. A jogorvoslati eljárás eredményeként érvénytelennek nyilvánított közokirat többé nem rendelkezik bizonyító erővel.
- (63) Amennyiben egy hatósághoz e rendelet alkalmazásában két, egymással ellentétes közokiratot nyújtanak be, annak meg kell vizsgálnia, hogy a konkrét ügy körülményeire tekintettel – adott esetben – melyik közokiratot indokolt előnyben részesíteni. Ha a körülmények alapján nem állapítható meg, hogy – adott esetben – melyik közokiratot indokolt előnyben részesíteni, a kérdést az e rendelet értelmében joghatósággal rendelkező bíróságoknak kell eldönteniük, vagy ha a kérdés folyamatban lévő eljárás keretében előkérdésként merül fel, akkor azt az említett eljárást folytató bíróságnak kell eldöntenie. Abban az esetben, ha egy közokirat és egy határozat ellentétes egymással, figyelembe kell venni a határozatok elismerése megtagadásának e rendelet szerinti indokait.
- (64) Valamely házassági vagyoni jogi rendszert érintő határozatnak az e rendelet alapján történő elismerése és végrehajtása semmi esetre sem jelenti a határozat tárgyát képező házassági vagyoni jogi rendszer alapjául szolgáló házasság fennállásának elismerését.
- (65) Rendezni kell az e rendelet és a házassági vagyoni jogi rendszerek tárgyában született azon két- vagy többoldalú egyezmények közötti kapcsolatot, melyeknek a tagállamok részes felei.
- (66) Ez a rendelet nem zárhatja ki azt, hogy a Dánia, Finnország, Izland, Norvégia és Svédország közötti, a házasságról, örökbefogadásról és gyámságról szóló nemzetközi magánjogi rendelkezéseket tartalmazó, 2006-ban felülvizsgált, 1931. február 6-i egyezményben, a Dánia, Finnország, Izland, Norvégia és Svédország közötti, az öröklésre, a végrendeletekre és a hagyatékok kezelésére vonatkozó nemzetközi magánjogi rendelkezéseket tartalmazó, 2012. júniusában felülvizsgált, 1934. november 19-i egyezményben, valamint a Dánia, Finnország, Izland, Norvégia és Svédország közötti, a polgári ügyekben hozott határozatok elismeréséről és végrehajtásáról

szóló, 1977. október 11-i egyezményben részes tagállamok továbbra is alkalmazzák az említett egyezmények bizonyos rendelkezéseit, feltéve, hogy azok a házassági vagyoni rendszerrel kapcsolatos ügyekben hozott határozatok elismerésére és végrehajtására vonatkozóan egyszerűbb és gyorsabb eljárásokat irányoznak elő.

- (67) E rendelet alkalmazásának elősegítése érdekében a tagállamok számára indokolt olyan kötelezettséget előírni, hogy a 2001/470/EK tanácsi határozattal ⁽¹⁾ létrehozott, polgári és kereskedelmi ügyekben illetékes Európai Igazságügyi Hálózat útján közöljenek bizonyos információkat a házassági vagyoni rendszerekre vonatkozó jogszabályaikkal és eljárásaikkal kapcsolatban. Ahhoz, hogy az e rendelet gyakorlati alkalmazását érintő információkat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* időben közzé lehessen tenni, a tagállamoknak az említett információkat a Bizottsággal is közölniük kell a rendelet alkalmazását megelőzően.
- (68) A rendelet alkalmazását elősegítendő, valamint a modern kommunikációs technológiák használatának lehetővé tétele érdekében formanyomtatványokat kell előírni azon tanúsítványok esetében, melyeket a határozatok, közokiratok vagy perbeli egyezségek végrehajthatóvá nyilvánítása iránti kérelem kapcsán kell benyújtani.
- (69) Az e rendeletben előírt időtartamok és határidők számításánál az 1182/71/EGK, Euratom tanácsi rendeletet ⁽²⁾ kell alkalmazni.
- (70) E rendelet végrehajtása egységes feltételeinek biztosítása érdekében a Bizottságra végrehajtási hatásköröket kell ruházni a határozatok, perbeli egyezségek és közokiratok végrehajthatóvá nyilvánításával kapcsolatos tanúsítványok és formanyomtatványok meghatározása és későbbi módosítása tekintetében. Ezeket a hatásköröket a 182/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek ⁽³⁾ megfelelően kell gyakorolni.
- (71) Tanácsadó bizottsági eljárást kell alkalmazni az e rendeletben előírt tanúsítványok és formanyomtatványok meghatározásáról és azok későbbi módosításáról szóló végrehajtási jogi aktusok elfogadására.
- (72) Mivel e rendelet célkitűzéseit – nevezetesen a személyek Unión belüli szabad mozgását, a házastársak számára azon lehetőség biztosítását, hogy vagyoni viszonyaikat az életközösség ideje alatt, valamint a vagyon megosztásának idején rendezhessék egymás között vagy harmadik személyekkel szemben, valamint a nagyobb fokú kiszámíthatóság és jogbiztonság megteremtését – a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, az Unió szintjén azonban e rendelet léptéke és joghatásai miatt – adott esetben a tagállamok közötti megerősített együttműködés révén – e célok jobban megvalósíthatók, az Unió intézkedéseket hozhat az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően. Az e cikkben foglalt arányosság elvével összhangban ez a rendelet nem lépi túl az e célok eléréséhez szükséges mértéket.
- (73) Ez a rendelet tiszteletben tartja a Chartában elismert alapvető jogokat, valamint az abban rögzített elveket, különösen a magán- és a családi élet tiszteletben tartásához való jogot (7. cikk), a házasságkötéshez és a családalapításhoz való jogot az e jog gyakorlását szabályozó nemzeti jogszabályok szerint (9. cikk), a tulajdonhoz való jogot (17. cikk), a megkülönböztetés tilalmát (21. cikk), valamint a hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz való jogot (47. cikk). A tagállamok bíróságainak és más illetékes hatóságainak e jogok és elvek tiszteletben tartásával kell alkalmazniuk ezt a rendeletet,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

I. FEJEZET

HATÁLY ÉS FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK

1. cikk

Hatály

- (1) E rendelet a házassági vagyoni rendszerekre alkalmazandó.

Nem alkalmazandó különösen az adó-, vám- és közigazgatási ügyekre.

⁽¹⁾ A Tanács 2001/470/EK határozata (2001. május 28.) az Európai Igazságügyi Hálózat létrehozásáról polgári és kereskedelmi ügyekben (HL L 174., 2001.6.27., 25. o.).

⁽²⁾ A Tanács 1182/71/EGK, Euratom rendelete (1971. június 3.) az időtartamokra, időpontokra és határidőkre alkalmazandó szabályok meghatározásáról (HL L 124., 1971.6.8., 1. o.).

⁽³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 182/2011/EU rendelete (2011. február 16.) a Bizottság végrehajtási hatásköreinek gyakorlására vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmusok szabályainak és általános elveinek megállapításáról (HL L 55., 2011.2.28., 13. o.).

- (2) E rendelet hatálya nem terjed ki a következőkre:
- a) a házastársak jogképessége;
 - b) a házasság létezése, érvényessége vagy elismerése;
 - c) a tartási kötelezettségek;
 - d) az elhunyt házastárs utáni öröklés;
 - e) szociális biztonság;
 - f) jogosultság a házasság időtartama alatt megszerzett és a házasság időtartama alatt nyugdíjjövedelmet nem generált öregségnyugdíj-jogosultság vagy rokkantságnyugdíj-jogosultság házastársak közötti átruházására vagy kiigazítására a házasság felbontása, különválás vagy a házasság érvénytelenítése esetén;
 - g) valamely vagyontárgyra vonatkozó dologi jogok természete; valamint
 - h) az ingatlanral vagy ingósággal kapcsolatos jogok nyilvántartásba vétele – beleértve az e nyilvántartásba vételre vonatkozó jogi követelményeket is – és az ilyen jogok nyilvántartásba vételének vagy nyilvántartásba vétele elmulasztásának a joghatása.

2. cikk

Hatáskör házassági vagyoni jogi rendszerekkel kapcsolatos ügyekben a tagállamokon belül

E rendelet nem érinti a tagállami hatóságok azon hatáskörét, hogy házassági vagyoni jogi rendszerrel kapcsolatos ügyekben eljárjanak.

3. cikk

Fogalommeghatározások

- (1) E rendelet alkalmazásában:
- a) „házassági vagyoni jogi rendszer”: a házastársak egymás közötti, illetve harmadik személyekkel fennálló, házasság vagy annak felbontása következtében létrejött vagyoni jogi viszonyaival kapcsolatos szabályok összessége;
 - b) „házassági vagyoni jogi megállapodás”: a házastársak vagy a házasulandók között létrejött olyan megállapodás, amelyben azok házassági vagyoni jogi rendszerükről rendelkeznek;
 - c) „közokirat”: valamely tagállamban az alaki követelményeknek megfelelően közokiratként kiállított vagy bejegyzett, házassági vagyoni jogi rendszerrel kapcsolatos ügyben keletkezett okirat, amelynek hitelessége:
 - i. a közokirat aláírására és tartalmára vonatkozik; és
 - ii. valamely hatóság vagy az eredeti eljárás helye szerinti tagállam által erre feljogosított bármely más szerv által került megállapításra;
 - d) „határozat”: házassági vagyoni jogi rendszerrel kapcsolatos ügyben valamely tagállam bírósága által hozott határozat, elnevezésére való tekintet nélkül, ideértve a költségeknek és kiadásoknak valamely bírósági tisztviselő általi meghatározására vonatkozó határozatot is;
 - e) „perbeli egyezség”: a bíróság által jóváhagyott vagy az eljárás során a bíróság előtt kötött, házassági vagyoni jogi rendszerrel kapcsolatos ügyben létrejött egyezség;

- f) „az eredeti eljárás helye szerinti tagállam”: az a tagállam, amelyben a határozatot meghozták, a közokiratot kiállították, illetve a perbeli egyezséget jóváhagyták vagy megkötötték;
- g) „a végrehajtás helye szerinti tagállam”: az a tagállam, ahol a határozat, a közokirat vagy a perbeli egyezés elismerését és/vagy végrehajtását kéri.

(2) E rendelet alkalmazásában „bírság”: minden olyan igazságügyi hatóság és minden egyéb olyan, házassági vagyoni rendszerrel kapcsolatos ügyekben hatáskörrel rendelkező hatóság és jogi szakember, amely/aki igazságszolgáltatási feladatot lát el, vagy igazságügyi hatóság felhatalmazása alapján vagy annak felügyelete alatt jár el, feltéve, hogy ezek az egyéb hatóságok és jogi szakemberek biztosítják a pártatlanságot és a felek meghallgatáshoz való jogát, valamint feltéve, hogy a tevékenységük helye szerinti tagállam joga értelmében:

- a) határozataik ellen igazságügyi hatóság előtt jogorvoslattal lehet élni, vagy azokat igazságügyi hatóság felülvizsgálhatja; valamint
- b) határozataik hasonló hatállyal és joghatással rendelkeznek, mint az igazságügyi hatóságok által ugyanilyen ügyben hozott határozatok.

A tagállamok az első albekezdésben említett egyéb hatóságokról és jogi szakemberekről a 64. cikkel összhangban értesítik a Bizottságot.

II. FEJEZET

JOGHATÓSÁG

4. cikk

Joghatóság az egyik házastárs halála esetén

Amennyiben valamely tagállam bírósága előtt a 650/2012/EU rendelet alapján az egyik házastárs utáni örökléssel kapcsolatos ügyben eljárás indul, e tagállam bíróságai rendelkeznek joghatósággal az adott öröklési ügygel kapcsolatos, a házassági vagyoni rendszerrel kapcsolatos ügyet érintő határozathozatalra.

5. cikk

Joghatóság a házasság felbontása, különválás vagy a házasság érvénytelenítése esetén

(1) A (2) bekezdés sérelme nélkül, amennyiben valamely tagállam bíróságához a 2201/2003/EK rendelet alapján a házasság felbontására, a különválásra vagy a házasság érvénytelenítésére vonatkozó kérelemmel fordulnak, e tagállam bíróságai rendelkeznek joghatósággal az adott kérelemmel kapcsolatos, a házassági vagyoni rendszerrel kapcsolatos ügyet érintő határozathozatal tekintetében.

(2) A házassági vagyoni rendszerrel kapcsolatos ügyekben az (1) bekezdés szerinti joghatóság feltétele a házastársak megállapodása abban az esetben, ha a házasság felbontása, a különválás vagy a házasság érvénytelenítése iránti kérelem tárgyában eljáró bíróság:

- a) annak a tagállamnak a bírósága, amelyben a kérelmező szokásos tartózkodási hellyel rendelkezik és amelyben a kérelem benyújtását közvetlenül megelőzően legalább egy évet tartózkodott, összhangban a 2201/2003/EK rendelet 3. cikke (1) bekezdése a) pontjának ötödik franciabekezdésével;
- b) annak a tagállamnak a bírósága, amelynek a kérelmező állampolgára és amelyben szokásos tartózkodási hellyel rendelkezik, valamint amelyben a kérelem benyújtását közvetlenül megelőzően legalább hat hónapot tartózkodott, összhangban a 2201/2003/EK rendelet 3. cikke (1) bekezdése a) pontjának hatodik francia bekezdésével;
- c) a 2201/2003/EK rendelet 5. cikke alapján jár el a különválás házasságfelbontásra változtatása esetében, vagy
- d) a 2201/2003/EK rendelet 7. cikke alapján jár el fennmaradó joghatóság esetében.

(3) Amennyiben az e cikk (2) bekezdésében említett megállapodást még azt megelőzően megkötik, hogy a bíróság előtt a házassági vagyoni rendszerrel kapcsolatos ügyben határozathozatal céljából eljárás indulna, e megállapodásnak meg kell felelnie a 7. cikk (2) bekezdésében foglaltaknak.

6. cikk

Joghatóság egyéb esetekben

Amennyiben egyetlen tagállam bírósága sem rendelkezik a 4. és 5. cikk alapján joghatósággal, illetve az említett cikkekben foglaltakon kívüli esetekben a házastársak házassági vagyoni rendszerrel kapcsolatos ügyekben azon tagállam bíróságai járhatnak el:

- a) amelynek területén a házastársak szokásos tartózkodási helye található a bírósági eljárás megindításakor, vagy ennek hiányában;
- b) amelynek területén a házastársak legutóbb szokásos tartózkodási hellyel rendelkeztek, amennyiben a bírósági eljárás megindításakor egyikük még mindig ott tartózkodik, vagy ennek hiányában;
- c) amelynek területén az alperes szokásos tartózkodási helye található a bírósági eljárás megindításakor, vagy ennek hiányában;
- d) amelynek mindkét házastárs állampolgára a bírósági eljárás megindításakor.

7. cikk

A joghatóság kikötése

(1) A 6. cikk által szabályozott esetekben a felek megállapodhatnak arról, hogy a házassági vagyoni rendszerükkel kapcsolatos ügyekben történő határozathozatalra azon tagállam bíróságai rendelkeznek kizárólagos joghatósággal, amelynek joga a 22. cikk, vagy a 26. cikk (1) bekezdésének a) vagy b) pontja alapján alkalmazandó, vagy hogy a házasságkötés helye szerinti tagállam bíróságai rendelkeznek kizárólagos joghatósággal.

(2) Az (1) bekezdésben említett megállapodást írásba kell foglalni, keltezni kell, és azt a feleknek alá kell írniuk. A megállapodás tartós rögzítését biztosító, elektronikus módon történő bármely közlés egyenértékűnek minősül az írásos formával.

8. cikk

Az alperes megjelenésén alapuló joghatóság

(1) Az e rendelet egyéb rendelkezéseiből eredő joghatóságon kívül azon tagállam bírósága rendelkezik joghatósággal, amelynek joga a 22. cikk, vagy a 26. cikk (1) bekezdésének a) vagy b) pontja alapján alkalmazandó, és amely előtt az alperes perbe bocsátkozik. Ez a szabály nem alkalmazható, amennyiben az alperes a bíróság joghatóságának kifogásolása céljából jelent meg a bíróságon, vagy a 4. cikk vagy a 5. cikk (1) bekezdése által szabályozott esetekben.

(2) A bíróságnak, mielőtt az (1) bekezdés alapján megállapítaná joghatóságát, gondoskodnia kell arról, hogy az alperest tájékoztassák a joghatóság vitatásához fűződő jogáról, valamint a perbe bocsátkozás, illetve a perbe nem bocsátkozás következményeiről.

9. cikk

Vagylagos joghatóság

(1) Amennyiben a 4., 6., 7. vagy 8. cikk alapján joghatósággal rendelkező tagállami bíróság kivételes esetben megállapítja, hogy nemzetközi magánjoga szerint a szóban forgó házasság nem képezheti házassági vagyoni rendszerrel kapcsolatos ügyben folytatott eljárás alapját, megállapíthatja joghatósága hiányát. Amennyiben a bíróság megállapítja joghatóságának hiányát, úgy azt indokolatlan késedelem nélkül kell tennie.

(2) Amennyiben a 4. vagy 6. cikk alapján joghatósággal rendelkező bíróság megállapítja joghatóságának hiányát, és amennyiben a felek a 7. cikkel összhangban megállapodnak bármely más tagállam joghatóságának kikötéséről, úgy a házassági vagyoni jogi rendszerrel kapcsolatos ügyekben az említett tagállam bíróságai járhatnak el.

Egyéb esetekben a házassági vagyoni jogi rendszerrel kapcsolatos ügyben az 6. vagy 8. cikk szerinti bármely másik tagállam bíróságai, illetve a házasságkötés helye szerinti tagállam bíróságai rendelkeznek joghatósággal.

(3) Ez a cikk nem alkalmazandó, ha a felek már birtokában vannak a házasság felbontásáról, a különválásról vagy a házasság érvénytelenítéséről szóló olyan határozatnak, amely az eljáró bíróság szerinti tagállamban elismerhető.

10. cikk

Kiegészítő joghatóság

Ha egyetlen tagállam bíróságai sem rendelkeznek a 4., 5., 6., 7. vagy 8. cikk alapján joghatósággal, vagy ha a 9. cikk szerinti valamennyi bíróság megállapította joghatóságának hiányát, és a 9. cikk (2) bekezdése alapján egyetlen bíróság sem rendelkezik joghatósággal, akkor azon az alapon, hogy az egyik vagy mindkét házastárs ingatlana egy adott tagállam területén található, ennek a tagállamnak a bíróságai rendelkeznek joghatósággal, de ebben az esetben az eljáró bíróság csak a szóban forgó ingatlannal kapcsolatban hozhat határozatot.

11. cikk

Forum necessitatis

Ha egyetlen tagállam bíróságai sem rendelkeznek a 4., 5., 6., 7., 8. vagy 10. cikk alapján joghatósággal, vagy ha a 9. cikk szerinti valamennyi bíróság megállapította joghatóságának hiányát, és a 9. cikk (2) bekezdése vagy a 10. cikk alapján egyetlen tagállam bíróságai sem rendelkeznek joghatósággal, kivételes esetben valamely tagállam bíróságai határozatot hozhatnak a házassági vagyoni jogi rendszerrel kapcsolatos ügyben, amennyiben az eljárás megindítása vagy lefolytatása ésszerűtlen vagy lehetetlen lenne egy olyan harmadik államban, amelyhez az ügy szorosan kötődik.

Az ügynek kielégítő mértékben kell kapcsolódnia az eljáró bíróság szerinti tagállamhoz.

12. cikk

Viszontkereset

Az a bíróság, amely előtt a 4., 5., 6., 7., 8. cikk, a 9. cikk (2) bekezdése, a 10. vagy 11. cikk alapján az eljárás folyamatban van, a viszontkereset vizsgálatára is joghatósággal rendelkezik, amennyiben az e rendelet hatálya alá tartozik.

13. cikk

Az eljárás hatályának korlátozása

(1) Amennyiben a 650/2012/EU rendelet hatálya alá tartozó öröklési ügyben az örökösök hagyatéka harmadik államban található vagyontárgyat is tartalmaz, a házassági vagyoni jogi rendszer tárgyában eljáró bíróság az egyik fél kérésére dönthet úgy, hogy egy vagy több ilyen vagyontárgy tekintetében nem hoz határozatot, ha feltehető, hogy az említett vagyontárgyak tekintetében hozott határozatát nem fogják elismerni, és adott esetben nem fogják végrehajthatóvá nyilvánítani az említett harmadik államban.

(2) Az (1) bekezdés nem érinti a felek azon jogát, hogy az eljáró bíróság tagállamának joga szerint korlátozzák az eljárás hatályát.

14. cikk

A bírósági eljárás kezdő időpontja

E fejezet alkalmazásában valamely bírósági eljárás az alábbi időpontokban tekintendő megkezdettnek:

- a) az eljárást megindító irat, illetve az azzal egyenértékű irat bírósághoz történő benyújtásának időpontjában, feltéve, hogy a felperes ezt követően nem mulasztotta el megtenni az alperes részére történő kézbesítés érdekében számára előírt intézkedéseket;
- b) ha az iratot a bírósághoz történő benyújtást megelőzően kell kézbesíteni, abban az időpontban, amikor azt a kézbesítésért felelős hatóság megkapja, feltéve, hogy a felperes ezt követően nem mulasztotta el megtenni az iratnak a bírósághoz történő benyújtása érdekében számára előírt intézkedéseket; vagy
- c) ha a bíróság hivatalból indít eljárást, abban az időpontban, amikor a bíróság meghozza az eljárás megindításáról szóló határozatát, vagy ha nem kötelező ilyen határozatot hozni, abban az időpontban, amikor a bíróság iktatja az ügyet.

15. cikk

A joghatóság vizsgálata

Amennyiben valamely tagállam bíróságánál előtt házassági vagyoni jogi rendszerrel kapcsolatos olyan ügyben kezdeményeznek eljárást, amely tekintetében a bíróság e rendelet értelmében nem rendelkezik joghatósággal, a bíróság hivatalból megállapítja joghatóságának hiányát.

16. cikk

Az elfogadhatóság vizsgálata

(1) Amennyiben egy olyan alperes, aki az eljárás megindításának helye szerinti tagállamtól eltérő államban rendelkezik szokásos tartózkodási hellyel, nem jelenik meg a bíróság előtt, az e rendelet alapján joghatósággal rendelkező bíróság az eljárást mindaddig felfüggeszti, amíg meg nem bizonyosodik afelől, hogy az alperes a védelméről való gondoskodáshoz kellő időben átvehette az eljárást megindító vagy az azzal egyenértékű iratot, vagy hogy valamennyi szükséges intézkedést megtették ennek érdekében.

(2) Az 1393/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽¹⁾ 19. cikkét kell alkalmazni e cikk (1) bekezdése helyett, ha az eljárást megindító iratot, illetve az azzal egyenértékű iratot az említett rendelet alapján egyik tagállamból a másikba kellett továbbítani.

(3) Amennyiben az 1393/2007/EK rendelet nem alkalmazandó, a polgári és kereskedelmi ügyekben keletkezett bírósági és bíróságon kívüli iratok külföldön történő kézbesítéséről szóló, 1965. november 15-i hágai egyezmény 15. cikkét kell alkalmazni, ha az eljárást megindító iratot, illetve az azzal egyenértékű iratot az említett egyezmény alapján külföldre kellett továbbítani.

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 1393/2007/EK rendelete (2007. november 13.) a tagállamokban a polgári és kereskedelmi ügyekben a bírósági és bíróságon kívüli iratok kézbesítéséről (iratkezelés), és az 1348/2000/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 324., 2007.12.10., 79. o.).

17. cikk

Perfüggőség

- (1) Amennyiben ugyanazon felek között ugyanabból a ténybeli alapból származó ugyanazon jog iránt különböző tagállamok bíróságai előtt indult eljárás, valamennyi olyan bíróság, amely előtt az eljárás később indult meg, hivatalból felfüggeszti az eljárást annak a bíróságnak a joghatósága megállapításáig, amely előtt elsőként indult meg az eljárás.
- (2) Az (1) bekezdésben említett esetekben a jogvita ügyében eljáró valamely bíróság kérésére bármely más eljáró bíróság késedelem nélkül tájékoztatja az említett bíróságot arról, hogy mikor indította meg az eljárást.
- (3) Amennyiben megállapítják annak a bíróságnak a joghatóságát, amely előtt elsőként indult meg az eljárás, valamennyi olyan bíróság, amely előtt az eljárás később indult meg, ennek javára megállapítja saját joghatóságának hiányát.

18. cikk

Összefüggő eljárások

- (1) Amennyiben összefüggő eljárások különböző tagállamok bíróságai előtt vannak folyamatban, valamennyi olyan bíróság, amely előtt az eljárás később indult meg, felfüggesztheti az eljárást.
- (2) Amennyiben az (1) bekezdésben említett eljárások első fokon vannak folyamatban, valamennyi olyan bíróság, amely előtt az eljárás később indult meg, valamely fél kérelmére joghatóságának hiányát is megállapíthatja, ha az említett eljárásokra az a bíróság, amely előtt elsőként indult meg az eljárás, joghatósággal rendelkezik, és a rá vonatkozó jog az eljárások egyesítését lehetővé teszi.
- (3) E cikk alkalmazásában az eljárások akkor tekintendők összefüggőnek, ha olyan szoros kapcsolat áll fenn közöttük, hogy a külön eljárásokban hozott, egymásnak ellentmondó határozatok meghozatalának elkerülése végett célszerű azokat együttesen tárgyalni és róluk együttesen határozni.

19. cikk

Ideiglenes intézkedések, beleértve a biztosítási intézkedéseket

A valamely tagállam joga alapján rendelkezésre álló ideiglenes intézkedések – beleértve a biztosítási intézkedéseket is – a tagállam bíróságainál kérelmezhetők, még akkor is, ha e rendelet alapján az ügy érdemi elbírálására más tagállam bíróságai rendelkeznek joghatósággal.

III. FEJEZET

ALKALMAZANDÓ JOG

20. cikk

Egyetemes alkalmazás

Az e rendelet szerint alkalmazandóként meghatározott jogot arra való tekintet nélkül alkalmazni kell, hogy az egy tagállam joga-e vagy sem.

21. cikk

Az alkalmazandó jog egysége

A 22. vagy a 26. cikk alapján a házassági vagyoni jogi rendszerre alkalmazandó jog az e rendszer hatálya alá tartozó valamennyi vagyontárgyra alkalmazandó, függetlenül a vagyontárgyak fellelhetőségi helyétől.

22. cikk

Az alkalmazandó jog megválasztása

(1) A házastársak vagy a házasulandók megállapodhatnak a házassági vagyoni jogi rendszerükre alkalmazandó jogról vagy annak megváltoztatásáról, amennyiben az alábbi jogok egyikéről van szó:

- a) azon állam joga, amelynek területén a házastársak vagy a házasulandók, vagy egyikük szokásos tartózkodási hellyel rendelkezik a megállapodás megkötésének időpontjában; vagy
- b) azon állam joga, amelynek a házastársak vagy a házasulandók egyike a megállapodás megkötésének időpontjában állampolgára.

(2) Amennyiben a házastársak másként nem állapodnak meg, a házassági vagyoni jogi rendszerre alkalmazandó jognak a házasság ideje alatt történő megváltoztatása csak jövőbeli hatállyal bír.

(3) A (2) bekezdés alapján alkalmazandó jog visszamenőleges hatályú megváltoztatása nem érintheti hátrányosan harmadik felek e jogból eredő jogait.

23. cikk

Az alkalmazandó jog megválasztásáról szóló megállapodás alaki érvényessége

(1) A 22. cikkben említett megállapodást írásba kell foglalni, keltezni kell, és azt mindkét házastársnak alá kell írnia. A megállapodás tartós rögzítését biztosító, elektronikus módon történő bármely közlés egyenértékűnek minősül az írásos formával.

(2) Amennyiben annak a tagállamnak a joga, amelyben a megállapodás megkötésének időpontjában mindkét házastárs szokásos tartózkodási helye található, további alaki követelményeket ír elő a házassági vagyoni jogi megállapodások tekintetében, alkalmazni kell ezeket a követelményeket.

(3) Amennyiben a megállapodás megkötésének időpontjában a házastársak szokásos tartózkodási helye különböző tagállamokban van, és ezen államok jogai különböző alaki követelményeket írnak elő a házassági vagyoni jogi megállapodások tekintetében, alaki szempontból érvényes a megállapodás, ha megfelel az ezen államok egyikének jogában rögzített követelményeknek.

(4) Amennyiben a megállapodás megkötésének időpontjában csak az egyik házastárs szokásos tartózkodási helye található egy adott tagállamban, és ez az állam további alaki követelményeket ír elő a házassági vagyoni jogi megállapodások tekintetében, alkalmazni kell ezeket a követelményeket.

24. cikk

Hozzájárulás és anyagi érvényesség

(1) A jogválasztásról szóló megállapodás vagy valamely megállapodási feltétel meglétét és érvényességét azon jog határozza meg, amely a megállapodás vagy megállapodási feltétel érvényessége esetén a 22. cikk alapján irányadó lenne.

(2) A házastárs azonban annak megállapítása érdekében, hogy hozzájárulását nem adta meg, hivatkozhat azon ország jogára, amelyben a bírósági eljárás megindításakor szokásos tartózkodási hellyel rendelkezik, ha a körülményekből az tűnik ki, hogy nem lenne ésszerű magatartása következményeinek az (1) bekezdésben meghatározott jognak megfelelően történő meghatározása.

25. cikk

A házassági vagyoni megállapodás alaki érvényessége

(1) A házassági vagyoni megállapodást írásba kell foglalni, keltezni kell, és azt mindkét házastársnak alá kell írnia. A megállapodás tartós rögzítését biztosító, elektronikus módon történő bármely közlés egyenértékűnek minősül az írásos formával.

(2) Amennyiben annak a tagállamnak a joga, amelyben a megállapodás megkötésének időpontjában mindkét házastárs szokásos tartózkodási helye található, további alaki követelményeket ír elő a házassági vagyoni megállapodások tekintetében, alkalmazni kell ezeket a követelményeket.

Amennyiben a megállapodás megkötésének időpontjában a házastársak szokásos tartózkodási helye különböző tagállamokban van, és ezen államok jogai különböző alaki követelményeket írnak elő a házassági vagyoni megállapodások tekintetében, alaki szempontból érvényes a megállapodás, ha megfelel az ezen államok egyikének jogában rögzített követelményeknek.

Amennyiben a megállapodás megkötésének időpontjában csak az egyik házastárs szokásos tartózkodási helye található egy adott tagállamban, és ez az állam további alaki követelményeket ír elő a házassági vagyoni megállapodások tekintetében, alkalmazni kell ezeket a követelményeket.

(3) Ha a házassági vagyoni rendszer tekintetében alkalmazandó jog további alaki követelményeket is megállapít, alkalmazni kell ezeket a követelményeket.

26. cikk

A felek jogválasztása hiányában alkalmazandó jog

(1) A jog megválasztásával kapcsolatos, a 22. cikk szerinti megállapodás hiányában a házassági vagyoni rendszerre azon állam jogát kell alkalmazni:

- a) amelyben a házastársak házasságkötés utáni első közös szokásos tartózkodási helye található, vagy ennek hiányában;
- b) amelynek a házasságkötés időpontjában mindkét házastárs állampolgára, vagy ennek hiányában;
- c) amelyhez a házasságkötés időpontjában a két házastársat együtt a legszorosabb kötelékek fűzik, figyelembe véve valamennyi körülményt.

(2) Amennyiben a házastársak egynél több közös állampolgársággal rendelkeznek a házasságkötés időpontjában, kizárólag az (1) bekezdés a) és c) pontja alkalmazandó.

(3) Kivételes esetben és a házastársak bármelyikének kérelmére a házassági vagyoni rendszerrel kapcsolatos ügyben joghatósággal rendelkező igazságügyi hatóság úgy határozhat, hogy az (1) bekezdés a) pontja alapján alkalmazandó jog szerinti államtól eltérő állam joga irányadó a házassági vagyoni rendszerre, amennyiben a kérelmező igazolja, hogy:

- a) a házastársak utolsó közös szokásos tartózkodási helye az említett másik államban jelentősen hosszabb ideig fennállt, mint az (1) bekezdés a) pontja alapján meghatározott államban; valamint
- b) vagyoni viszonyaik kialakításakor vagy megtervezésekor mindkét házastárs az említett másik állam jogára hivatkozott.

Az említett másik állam joga a házasságkötés időpontjától kezdve irányadó, kivéve, ha ezzel valamelyik házastárs nem ért egyet. Ez utóbbi esetben, az említett másik állam joga attól az időponttól bír hatállyal, amikor az utolsó közös szokásos tartózkodási helyüket az említett másik államban létesítették.

A másik állam jogának alkalmazása nem érintheti hátrányosan a harmadik feleknek az (1) bekezdés a) pontja alapján alkalmazandó jogból eredő jogait.

E bekezdés nem alkalmazandó, ha a házastársak házassági vagyoni jogi megállapodást kötöttek azt megelőzően, hogy az utolsó közös szokásos tartózkodási helyüket az említett másik államban létesítették.

27. cikk

Az alkalmazandó jog hatálya

A házassági vagyoni jogi rendszerre e rendelet alapján alkalmazandó jog többek között az alábbiakat határozza meg:

- a) az egyik vagy mindkét házastárs vagyonának különböző kategóriákba sorolása a házasság során és azt követően;
- b) a vagyon áthelyezése egyik kategóriából a másikba;
- c) a házastársak felelőssége egymás kötelezettségei és adósságai tekintetében;
- d) az egyik vagy mindkét házastárs vagyonnal kapcsolatos hatáskörei, jogai és kötelezettségei;
- e) a házassági vagyoni jogi rendszer felbontása és a vagyon felosztása, megosztása vagy megszüntetése;
- f) a házassági vagyoni jogi rendszer joghatása valamely házastárs és harmadik felek jogviszonyára; valamint
- g) a házassági vagyoni jogi megállapodás anyagi érvényessége.

28. cikk

Harmadik személyekkel szembeni joghatások

(1) A 27. cikk f) pontjának ellenére a házastársak közötti házassági vagyoni jogi rendszerre alkalmazandó jogot a házastársak nem érvényesíthetik harmadik féllel szemben a harmadik fél és az egyik vagy mindkét házastárs közötti jogvitában, kivéve, ha a harmadik fél tudott, illetve kellő gondosság mellett kellett, hogy tudjon az adott jogról.

(2) Úgy tekintendő, hogy a harmadik félnek tudomása van a házassági vagyoni jogi rendszerre alkalmazandó jogról, amennyiben:

- a) az említett jog
 - i. annak az államnak a joga, amelynek a joga a házastárs és a harmadik fél közötti ügyletre alkalmazandó;
 - ii. annak az államnak a joga, ahol a szerződő házastársnak és a harmadik félnek a szokásos tartózkodási helye van; vagy
 - iii. ingatlant érintő esetekben az ingatlan helye szerinti állam joga;vagy
- b) a házastársak bármelyike a házassági vagyoni jogi rendszer nyilvánosságára vagy nyilvántartásba vételére vonatkozó, azon jogban foglalt előírásoknak megfelelően járt el, amely
 - i. annak az államnak a joga, amelynek a joga a házastárs és a harmadik fél közötti ügyletre alkalmazandó;

- ii. annak az államnak a joga, ahol a szerződő házastársnak és a harmadik félnek a szokásos tartózkodási helye van; vagy
 - iii. ingatlant érintő esetekben az ingatlan helye szerinti állam joga.
- (3) Amennyiben a házastársak közötti házassági vagyoni rendszerre alkalmazandó jogot a házastársak az (1) bekezdés alapján nem érvényesíthetik harmadik féllel szemben, a házassági vagyoni rendszer harmadik féllel szembeni joghatása tekintetében:
- a) azon állam joga irányadó, amelynek joga a házastárs és a harmadik fél közötti ügyletre alkalmazandó; vagy
 - b) ingatlant vagy nyilvántartásba vett vagyontárgyakat vagy jogokat érintő esetekben azon állam joga irányadó, amelyben az ingatlan található, illetve amelyben a vagyontárgyakat vagy jogokat nyilvántartásba vették.

29. cikk

Dologi jogok megfeleltetése

Ha egy személy a házassági vagyoni rendszerre alkalmazandó jog alapján őt megillető dologi jogra hivatkozik, azonban azon tagállam joga, ahol e jogra hivatkozik, nem ismeri a kérdéses dologi jogot, a szóban forgó jogot – szükség esetén és amennyire lehetséges – az említett állam jogában létező, hozzá legközelebb álló jognak kell megfeleltetni, figyelembe véve az adott dologi jog által megvalósítani kívánt célokat és érdekeket, valamint a hozzá fűződő joghatást.

30. cikk

Imperatív rendelkezések

- (1) E rendelet nem korlátozhatja az eljáró bíróság államának joga által előírt imperatív rendelkezések alkalmazását.
- (2) Az imperatív rendelkezések olyan rendelkezések, amelyek betartását minden tagállam a közérdek – mint például politikai, társadalmi vagy gazdasági rendjének megőrzése – szempontjából döntő fontosságúnak ítéli, és megköveteli a hatálya alá eső valamennyi tényállásra történő alkalmazását, függetlenül attól, hogy e rendelet alapján a házassági vagyoni rendszerre vonatkozóan mely jog alkalmazandó.

31. cikk

Közrend (*ordre public*)

Valamely e rendelet által meghatározott állam joga valamely rendelkezésének alkalmazása csak akkor tagadható meg, ha az nyilvánvalóan összeegyeztethetetlen az eljáró bíróság államának közrendjével (*ordre public*).

32. cikk

A vissza- és továbbutalás kizárása

Valamely e rendelet által meghatározott állam jogának alkalmazása alatt az adott államban hatályban lévő jogszabályokat kell érteni, a nemzetközi magánjogi jogszabályok kizárásával.

33. cikk

Az egynél több jogrendszerrel rendelkező államok – területközi kollízió

(1) Amennyiben az e rendelet által meghatározott jog olyan államé, amely több olyan területi egységből áll, amelyek mindegyike saját jogszabályokkal rendelkezik a házassági vagyoni jogi rendszerek vonatkozásában, akkor az adott állam belső kollíziós szabályai határozzák meg azt a releváns területi egységet, amelynek jogszabályait alkalmazni kell.

(2) Ilyen belső kollíziós szabályok hiányában:

- a) az alkalmazandó jognak a házastársak szokásos tartózkodási helyére hivatkozó rendelkezések szerinti meghatározásához az (1) bekezdésben említett állam jogára való hivatkozásokat azon területi egység jogára való hivatkozásként kell értelmezni, amelyben a házastársak szokásos tartózkodási helye található;
- b) az alkalmazandó jognak a házastársak állampolgárságára hivatkozó rendelkezések szerinti meghatározásához az (1) bekezdésben említett állam jogára való hivatkozásokat azon területi egység jogára való hivatkozásként kell értelmezni, amelyhez a házastársakat a legszorosabb kapcsolat fűzi;
- c) az alkalmazandó jognak az egyéb tényezőkre kapcsoló elvként hivatkozó egyéb rendelkezések szerinti meghatározásához az (1) bekezdésben említett állam jogára való hivatkozásokat azon területi egység jogára való hivatkozásként kell értelmezni, amelyben az adott tényező található.

34. cikk

Az egynél több jogrendszerrel rendelkező államok – személyközi kollízió

Olyan állam esetében, amely a házassági vagyoni jogi rendszer vonatkozásában két vagy több, a személyek különböző kategóriáira alkalmazandó jogrendszerrel vagy szabályrendszerrel rendelkezik, az állam jogára való hivatkozásokat az adott állam hatályos szabályai által meghatározott jogrendszerre vagy szabályrendszerre való hivatkozásként kell értelmezni. Ilyen szabályok hiányában az a jogrendszer vagy szabályrendszer alkalmazandó, amelyhez a házastársakat a legszorosabb kapcsolat fűzi.

35. cikk

E rendelet alkalmazásának mellőzése belső kollízió esetén

Az a tagállam, amely több olyan területi egységből áll, amelyek mindegyike saját jogszabályokkal rendelkezik a házassági vagyoni jogi rendszerek vonatkozásában, nem köteles e rendeletet alkalmazni a kizárólag e területi egységek jogai között fennálló kollízió esetén.

IV. FEJEZET

A HATÁROZATOK ELISMERÉSE, VÉGREHAJTHATÓSÁGA ÉS VÉGREHAJTÁSA

36. cikk

Elismerés

(1) Az egyik tagállamban hozott határozatokat a többi tagállamban külön eljárás nélkül el kell ismerni.

(2) Az az érdekelt fél, aki egy jogvita elsődleges tárgyává egy határozat elismerését teszi, a 44–57. cikkben meghatározott eljárások keretében kérelmezheti a határozat elismerését.

(3) Amennyiben az egyik tagállam bíróságán folyó eljárás kimenetele az elismerés mint előkérdés eldöntésétől függ, az említett bíróság joghatósággal rendelkezik e kérdés eldöntésére.

37. cikk

Az elismerés megtagadásának indokai

A határozat nem ismerhető el, amennyiben:

- a) az elismerés nyilvánvalóan ellentétes annak a tagállamnak a közrendjével (*ordre public*), amelyben az elismerést kérelmezik;
- b) a határozatot az alperes távollétében hozták, amennyiben az eljárást megindító iratot vagy az azzal egyenértékű iratot nem kézbesítették az alperes részére megfelelő időben ahhoz, hogy védelméről gondoskodhasson, kivéve, ha az alperes elmulasztotta a határozatot megtámadó eljárás kezdeményezését, annak ellenére, hogy lehetősége lett volna rá;
- c) összeegyeztethetetlen egy, az azonos felek közötti eljárásban abban a tagállamban hozott határozattal, amelyben az elismerést kérelmezik;
- d) összeegyeztethetetlen egy másik tagállamban vagy harmadik államban, azonos jogalpból származó, azonos felek közötti eljárásban hozott korábbi határozattal, feltéve, hogy a korábbi határozat megfelel az elismerés feltételeinek abban a tagállamban, amelyben az elismerést kérelmezik.

38. cikk

Alapjogok

E rendelet 37. cikke alkalmazásakor a bíróságoknak és a tagállamok egyéb illetékes hatóságainak tiszteletben kell tartaniuk a Charta által elismert alapvető jogokat és elveket, különösen a Chartának a megkülönböztetés tilalmáról szóló 21. cikkét.

39. cikk

Az eredetileg eljáró bíróság joghatóságának felülvizsgálatára vonatkozó tilalom

- (1) Az eredeti eljárás helye szerinti tagállam bíróságának joghatóságát nem lehet felülvizsgálni.
- (2) A közrend (*ordre public*) tekintetében a 37. cikkben említett kritérium nem vonatkozik a 4–11. cikkben foglalt joghatósági szabályokra.

40. cikk

Az érdemi felülvizsgálat kizártsága

A valamely tagállamban hozott határozat érdemben semmilyen körülmények között sem vizsgálható felül.

41. cikk

Az elismerési eljárás felfüggesztése

Annak a tagállamnak a bírósága, amely előtt egy másik tagállamban hozott határozat elismerését kérelmezik, felfüggesztheti az eljárást, ha a határozat ellen rendes jogorvoslat iránti kérelmet nyújtottak be az eredeti eljárás helye szerinti tagállamban.

42. cikk

Végrehajthatóság

A valamely tagállamban hozott és az adott államban végrehajtható határozat egy másik tagállamban is végrehajtható, amennyiben azt a 44–57. cikkben meghatározott eljárás keretében bármely érdekelt fél kérelmére ott végrehajthatóvá nyilvánították.

43. cikk

A lakóhely meghatározása

Annak megállapításához, hogy a 44–57. cikkben meghatározott eljárás céljából az adott fél rendelkezik-e lakóhellyel a végrehajtás helye szerinti tagállamban, az eljáró bíróság e tagállam belső jogát alkalmazza.

44. cikk

A tagállami bíróságok hatásköre és illetékessége

(1) A végrehajthatóvá nyilvánítás iránti kérelmet a végrehajtás helye szerinti tagállam azon bíróságához vagy illetékes hatóságához kell benyújtani, amelyről az adott tagállam a 64. cikkel összhangban a Bizottságot tájékoztatta.

(2) Az illetékességet annak a félnek a lakóhelye alapján határozzák meg, akivel szemben a végrehajtást kérték, vagy pedig a végrehajtás helye alapján.

45. cikk

Az eljárás

(1) A kérelem nyomán indult eljárásra a végrehajtás helye szerinti tagállam joga az irányadó.

(2) A kérelmező nem köteles a végrehajtás helye szerinti tagállamban sem postacímmel, sem meghatalmazott képviselővel rendelkezni.

(3) A kérelemhez a következő okiratokat kell csatolni:

a) a határozatnak a hitelessége megállapításához szükséges feltételeknek megfelelő másolata;

b) a 46. cikk sérelme nélkül, az eredeti eljárás helye szerinti tagállam bírósága vagy illetékes hatósága által – a 67. cikk (2) bekezdésében említett tanácsadó bizottsági eljárás keretében meghatározott – formanyomtatványon kiállított tanúsítvány.

46. cikk

A tanúsítvány bemutatásának elmulasztása

(1) Ha a 45. cikk (3) bekezdésének b) pontjában említett tanúsítványt nem mutatják be, a bíróság vagy az illetékes hatóság annak bemutatására határidőt szabhat, elfogadhat azzal egyenértékű okiratot, vagy, ha úgy véli, hogy elegendő információval rendelkezik, eltekinthet annak bemutatásától.

(2) A bíróság vagy az illetékes hatóság kérésére be kell mutatni az okiratok fordítását vagy átiratát. A fordítást a tagállamok valamelyikében fordítások készítésére jogosult személynek kell készítenie.

47. cikk

Végrehajthatóvá nyilvánítás

A határozatot a 45. cikkben foglalt alaki követelmények teljesítését követően haladéktalanul – a 37. cikk szerinti felülvizsgálat nélkül – végrehajthatóvá kell nyilvánítani. Az a fél, aki ellen a végrehajtást kérték, az eljárásnak ebben a szakaszában a kérelemre észrevételt nem tehet.

48. cikk

Értesítés a végrehajthatóvá nyilvánításra irányuló kérelem tárgyában hozott határozatról

(1) A végrehajthatóvá nyilvánításra irányuló kérelem tárgyában hozott határozatot haladéktalanul a kérelmező tudomására kell hozni a végrehajtás helye szerinti tagállam joga által megállapított eljárás keretében.

(2) A végrehajthatóvá nyilvánításról szóló határozatot kézbesíteni kell annak a félnek, aki ellen a végrehajtást kérték, a végrehajthatóvá nyilvánított határozattal együtt, amennyiben azt az említett fél részére még nem kézbesítették.

49. cikk

A végrehajthatóvá nyilvánításra irányuló kérelem tárgyában hozott határozat elleni jogorvoslati kérelem

(1) A végrehajthatóvá nyilvánításra irányuló kérelem tárgyában hozott határozat ellen bármely fél jogorvoslati kérelmet nyújthat be.

(2) A jogorvoslatot ahhoz a bírósághoz kell benyújtani, amelyről az érintett tagállam a 64. cikkel összhangban a Bizottságot tájékoztatta.

(3) A jogorvoslati kérelmet a kontradiktórius eljárásra vonatkozó szabályoknak megfelelően kell elbírálni.

(4) Amennyiben az a fél, aki ellen a végrehajtást kérték, a kérelmező által benyújtott jogorvoslatot érintő eljárásban nem jelenik meg a jogorvoslat tárgyában eljáró bíróság előtt, a 16. cikket kell alkalmazni még abban az esetben is, ha az a fél, aki ellen a végrehajtást kérték, egyik tagállamban sem rendelkezik lakóhellyel.

(5) A végrehajthatóvá nyilvánítás elleni jogorvoslati kérelmet a végrehajthatóvá nyilvánításról szóló határozat kézbesítésétől számított 30 napon belül kell benyújtani. Ha annak a félnek, akivel szemben a végrehajtást kérik, más tagállamban van a lakóhelye, mint ahol a végrehajthatóságot megállapították, a jogorvoslatra nyitva álló időtartam a személyes vagy a lakóhelyen történő kézbesítés időpontjától számított 60 nap. A határidő a távolságra tekintettel nem hosszabbítható meg.

50. cikk

A jogorvoslat tárgyában hozott határozat megtámadására vonatkozó eljárás

A jogorvoslat tárgyában hozott határozat kizárólag azon eljárás keretében támadható meg, amelyről az érintett tagállam a 64. cikkel összhangban a Bizottságot tájékoztatta.

51. cikk

A végrehajthatóvá nyilvánítás megtagadása vagy visszavonása

Az a bíróság, amelynél a 49. vagy 50. cikk alapján jogorvoslatot nyújtanak be, kizárólag a 37. cikkben meghatározott indokok egyike alapján tagadhatja meg vagy vonhatja vissza a végrehajthatóságot megállapító határozatot. A bíróság késedelem nélkül határozatot hoz.

52. cikk

Az eljárás felfüggesztése

Az a bíróság, amelynél a 49. vagy 50. cikk alapján jogorvoslatot nyújtanak be, felfüggeszti az eljárást annak a félnek a kérelmére, akivel szemben a végrehajtást kérik, ha az eredeti eljárás helye szerinti tagállamban a határozat végrehajthatóságát jogorvoslati kérelem benyújtása miatt felfüggesztik.

53. cikk

Ideiglenes intézkedések, beleértve a biztosítási intézkedéseket

(1) Amennyiben a határozatot e fejezetnek megfelelően el kell ismerni, a kérelmező a végrehajtás helye szerinti tagállam jogának megfelelően, a 46. cikk szerinti végrehajthatóvá nyilvánítás nélkül is minden esetben igénybe vehet ideiglenes intézkedéseket, beleértve a biztosítási intézkedéseket is.

(2) A végrehajthatóvá nyilvánítás jogszabály erejénél fogva feljogosít biztosítási intézkedések megtételére.

(3) A 49. cikk (5) bekezdése alapján a végrehajthatóság megállapítása elleni jogorvoslatra meghatározott időtartam alatt, az ilyen jogorvoslat elbírálásáig, végrehajtási intézkedés nem tehető, kivéve annak a félnek a vagyona elleni biztosítási intézkedést, aki ellen a végrehajtást kérték.

54. cikk

Részleges végrehajthatóság

(1) Amennyiben a határozatot több tárgyban hozták, és a végrehajthatóság nem állapítható meg valamennyi tárgy tekintetében, a bíróság vagy az illetékes hatóság azt egy vagy több tárgy tekintetében állapítja meg.

(2) A kérelmező a határozat egyes részeire korlátozva is kérelmezheti a végrehajthatóvá nyilvánítást.

55. cikk

Jogi segítségnyújtás

Az a kérelmező, aki az eredeti eljárás helye szerinti tagállamban teljes vagy részleges jogi segítségnyújtásban vagy költségek és kiadások alóli mentességben részesült, a végrehajthatóvá nyilvánítási eljárás során jogosult a végrehajtás helye szerinti tagállam joga alapján járó legkedvezőbb elbánásra a jogi segítségnyújtás vagy a költségek és kiadások alóli mentesség terén.

56. cikk

Biztosíték, óvadék vagy letét tilalma

A valamely tagállamban egy másik tagállamban hozott határozat elismerését, végrehajthatóvá nyilvánítását vagy végrehajtását kérelmező fél nem kötelezhető semmilyen biztosíték, óvadék vagy letét – függetlenül annak elnevezésétől – megfizetésére azzal az indokkal, hogy külföldi állampolgár, vagy hogy nem rendelkezik lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel a végrehajtás helye szerinti tagállamban.

57. cikk

Díj- és illetékmentesség

A végrehajthatóvá nyilvánítási eljárásban a végrehajtás helye szerinti tagállamban semmiféle, a tárgy értéke alapján kiszámított díj vagy illeték nem számítható fel.

V. FEJEZET

KÖZOKIRAT ÉS PERBELI EGYEZSÉG

58. cikk

A közokiratok elfogadása

(1) A valamely tagállamban kiállított közokirat ugyanolyan bizonyító erővel bír egy másik tagállamban, mint az eredeti eljárás helye szerinti tagállamban, vagy az ahhoz a lehető legnagyobb mértékben hasonló bizonyító erővel bír, feltéve, hogy ez nem ellentétes nyilvánvalóan az érintett tagállam közrendjével (*ordre public*).

A közokiratot egy másik tagállamban felhasználni szándékozó személy kérheti a közokiratot az eredeti eljárás helye szerinti tagállamban kiállító hatóságot, hogy töltsé ki a 67. cikk (2) bekezdésében említett tanácsadó bizottsági eljárás keretében meghatározott formanyomtatványt, és ennek során azt is részletezze, hogy milyen bizonyító erővel rendelkezik a közokirat az eredeti eljárás helye szerinti tagállamban.

(2) A közokirat hitelessége kizárólag az eredeti eljárás helye szerinti tagállam bíróságai előtti eljárás útján támadható meg, és arról az említett tagállam joga alapján kell döntenet. A megtámadott közokirat más tagállamban mindaddig nem rendelkezik bizonyító erővel, amíg az illetékes bíróság előtt folyamatban van annak elbírálása.

(3) A közokiratban foglalt jogügyletekkel vagy jogviszonyokkal kapcsolatban kizárólag az e rendelet alapján joghatósággal rendelkező bíróságok előtt emelhető kifogás, és arról a III. fejezet alapján alkalmazandó jog alapján kell döntenet. A megtámadott közokirat a vitatott kérdést illetően az eredeti eljárás helye szerinti tagállamtól eltérő tagállamban mindaddig nem rendelkezik bizonyító erővel, amíg az illetékes bíróság előtt folyamatban van a kifogás elbírálása.

(4) Amennyiben egy tagállam bírósága előtt folyó eljárás kimenetele a házassági vagyoni jogi rendszerrel kapcsolatos ügyre vonatkozó közokiratban foglalt jogügyletekre vagy jogviszonyokra vonatkozó előkérdés eldöntésétől függ, az említett bíróság joghatósággal rendelkezik e kérdés eldöntésére.

59. cikk

A közokiratok végrehajthatósága

(1) Az eredeti eljárás helye szerinti tagállamban végrehajtható közokiratot valamely más tagállamban bármely érdekelt fél kérelmére végrehajthatóvá kell nyilvánítani a 44–57. cikkben meghatározott eljárás keretében.

(2) A 45. cikk (3) bekezdésének b) pontja alkalmazásában a közokiratot kiállító hatóság bármely érdekelt fél kérelmére a 67. cikk (2) bekezdésében említett tanácsadó bizottsági eljárás keretében meghatározott formanyomtatványon tanúsítványt állít ki.

(3) Az a bíróság, amely előtt a 49. vagy 50. cikk alapján jogorvoslatot nyújtottak be, a végrehajthatóvá nyilvánítást kizárólag abban az esetben tagadja meg vagy vonja vissza, ha a közokirat végrehajtása nyilvánvalóan ellentétes a végrehajtás helye szerinti tagállam közrendjével (*ordre public*).

60. cikk

A bírósági egyezségek végrehajthatósága

(1) Az eredeti eljárás helye szerinti tagállamban végrehajtható bírósági egyezséget valamely más tagállamban bármely érdekelt fél kérelmére végrehajthatóvá kell nyilvánítani a 44–57. cikkben meghatározott eljárás keretében.

(2) A 45. cikk (3) bekezdésének b) pontja alkalmazásában azon bíróság, amely az egyezséget jóváhagyta vagy amely előtt azt megkötötték, bármely érdekelt fél kérelmére a 67. cikk (2) bekezdésében említett tanácsadó bizottsági eljárás keretében meghatározott formanyomtatványon tanúsítványt állít ki.

(3) Az a bíróság, amely előtt a 49. vagy 50. cikk alapján jogorvoslatot nyújtottak be, a végrehajthatóvá nyilvánítást kizárólag abban az esetben tagadja meg vagy vonja vissza, ha a perbeli egyezés végrehajtása nyilvánvalóan ellentétes a végrehajtás helye szerinti tagállam közrendjével (*ordre public*).

VI. FEJEZET

ÁLTALÁNOS ÉS ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

61. cikk

Hitelesítés és más hasonló alaki követelmények

Az e rendelet alapján valamely tagállamban kiállított okiratok tekintetében hitelesítésre vagy más hasonló alaki követelményre nincs szükség.

62. cikk

Kapcsolat a meglévő nemzetközi egyezményekkel

(1) Az EUMSZ 351. cikke szerinti tagállami kötelezettségek sérelme nélkül, ez a rendelet nem érinti azoknak a kétoldalú vagy többoldalú egyezményeknek az alkalmazását, amelyeknek az e rendelet vagy az EUMSZ 331. cikke (1) bekezdésének második vagy harmadik albekezdése alapján hozott határozat elfogadásakor egy vagy több tagállam a részes fele, és amelyek az e rendelet által szabályozott kérdésekre vonatkoznak.

(2) Az (1) bekezdés ellenére a tagállamok között e rendelet elsőbbséget élvez azokkal a – tagállamok között kötött – egyezményekkel szemben, amelyek az e rendelet által szabályozott kérdésekre vonatkoznak.

(3) Ez a rendelet nem zárja ki azt, hogy a Dánia, Finnország, Izland, Norvégia és Svédország közötti, a házasságról, örökbefogadásról és gyámságról szóló nemzetközi magánjogi rendelkezéseket tartalmazó, 2006-ban felülvizsgált, 1931. február 6-i egyezményben, a Dánia, Finnország, Izland, Norvégia és Svédország közötti, az öröklésre, a végrendeletekre és a hagyatékok kezelésére vonatkozó nemzetközi magánjogi rendelkezéseket tartalmazó, 2012. júniusában felülvizsgált, 1934. november 19-i egyezményben, valamint a Dánia, Finnország, Izland, Norvégia és Svédország közötti, a polgári ügyekben hozott határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 1977. október 11-i egyezményben részes tagállamok alkalmazzák az említett egyezményeket, feltéve, hogy azok a házassági vagyoni jogi rendszerekkel kapcsolatos ügyekben hozott határozatok elismerésére és végrehajtására vonatkozóan egyszerűbb és gyorsabb eljárásokat írnak elő.

63. cikk

A nyilvánosságra hozott információk

A tagállamok annak érdekében, hogy az információkat a polgári és kereskedelmi ügyekben illetékes Európai Igazságügyi Hálózat keretében nyilvánosságra hozzák, a Bizottság rendelkezésére bocsátják a házassági vagyoni jogi rendszerekkel kapcsolatos nemzeti jogszabályaik és eljárásaik rövid összefoglalóját, beleértve azt is, hogy milyen típusú hatóság rendelkezik hatáskörrel a házassági vagyoni jogi rendszerekkel kapcsolatos ügyekben, valamint hogy melyek a 28. cikkben említett, harmadik személyekkel szembeni joghatások.

A tagállamok folyamatosan frissítik ezeket az információkat.

64. cikk

Az elérhetőségekkel és az eljárásokkal kapcsolatos információk

(1) A tagállamok 2018. április 29-ig tájékoztatják a Bizottságot a következőkről:

- a) a 44. cikk (1) bekezdésével összhangban benyújtott, végrehajthatóvá nyilvánítás iránti kérelmek és az ilyen kérelmekkel kapcsolatos határozatok ellen a 49. cikk (2) bekezdésével összhangban benyújtott jogorvoslati kérelmek elbírálására hatáskörrel rendelkező bíróságok vagy hatóságok;
- b) az 50. cikkben említett, a jogorvoslat tárgyában hozott határozat megtámadására vonatkozó eljárások.

A tagállamok tájékoztatják a Bizottságot az ezen információkat érintő minden későbbi változásról.

(2) A Bizottság az (1) bekezdéssel összhangban közölt információkat az (1) bekezdés a) pontjában említett bíróságok és hatóságok címe és elérhetőségei kivételével közzéteszi az *Európai Unió Hivatalos Lapjában*.

(3) A Bizottság az (1) bekezdésnek megfelelően közölt valamennyi információt bármely megfelelő eszközön – elsősorban a polgári és kereskedelmi ügyekben illetékes Európai Igazságügyi Hálózaton – keresztül közzéteszi.

65. cikk

A 3. cikk (2) bekezdésében említett információkat tartalmazó jegyzék összeállítása és későbbi módosításai

(1) A Bizottság a tagállamoktól kapott értesítések alapján összeállítja a 3. cikk (2) bekezdésében említett egyéb hatóságok és jogi szakemberek jegyzékét.

(2) A tagállamok értesítik a Bizottságot az említett jegyzékben szereplő információkban bekövetkezett későbbi változásokról. A Bizottság ennek megfelelően módosítja a jegyzéket.

(3) A Bizottság a jegyzéket és annak későbbi módosításait közzéteszi az *Európai Unió Hivatalos Lapjában*.

(4) A Bizottság az (1) és (2) bekezdéssel összhangban közölt valamennyi információt bármely egyéb megfelelő eszközön – elsősorban a polgári és kereskedelmi ügyekben illetékes Európai Igazságügyi Hálózaton – keresztül közzéteszi.

66. cikk

A 45. cikk (3) bekezdésének b) pontjában, valamint az 58., az 59. és a 60. cikkben említett tanúsítványok és formanyomtatványok meghatározása és későbbi módosítása

A Bizottság végrehajtási aktusokat fogad el a 45. cikk (3) bekezdésének b) pontjában, valamint az 58., az 59. és a 60. cikkben említett tanúsítványok és formanyomtatványok meghatározása, illetve azok későbbi módosítása céljából. Ezeket a végrehajtási jogi aktusokat a 67. cikk (2) bekezdésben említett tanácsadó bizottsági eljárás keretében kell elfogadni.

67. cikk

A bizottsági eljárás

(1) A Bizottságot egy bizottság segíti. Ez a bizottság a 182/2011/EU rendelet értelmében vett bizottságnak minősül.

(2) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor a 182/2011/EU rendelet 4. cikkét kell alkalmazni.

68. cikk

Felülvizsgálati záradék

(1) A Bizottság 2027. január 29-ig jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak e rendelet alkalmazásáról. A jelentéshez szükség esetén e rendelet módosítására irányuló javaslatokat kell mellékelni.

(2) A Bizottság 2024. január 29-ig jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak e rendelet 9. cikkének és 38. cikkének alkalmazásáról. A jelentésben elsősorban azt kell értékelni, hogy az említett két cikk mennyiben járult hozzá az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításához.

(3) Az (1) és (2) bekezdésben említett jelentések céljából a tagállamok tájékoztatják a Bizottságot e rendelet bíróságai által történő alkalmazásáról.

69. cikk

Átmeneti rendelkezések

(1) Ezt a rendeletet kizárólag 2019. január 29-én vagy azt követően indított bírósági eljárásokra, az alaki követelményeknek megfelelően kiállított vagy nyilvántartásba vett közokiratokra, valamint jóváhagyott vagy kötött perbeli egyezségekre kell alkalmazni, figyelemmel a (2) és (3) bekezdésre is.

(2) Ha az eredeti eljárás helye szerinti tagállamban 2019. január 29. előtt megindították az eljárást, az ezen időpont után hozott határozatokat a IV. fejezettel összhangban el kell ismerni és végre kell hajtani, feltéve, hogy az alkalmazott joghatósági szabályok megfelelnek a II. fejezetben foglalt szabályoknak.

(3) A III. fejezet rendelkezéseit csak azon házastársakra kell alkalmazni, akik 2019. január 29. után kötöttek házasságot vagy jelölték ki a házassági vagyoni rendszerükre alkalmazandó jogot.

70. cikk

Hatálybalépés

(1) Ez a rendelet az Európai Unió Hivatalos Lapjában való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

(2) Ezt a rendeletet azon tagállamokban kell alkalmazni, amelyek az (EU) 2016/954 határozatban adott felhatalmazás alapján részt vesznek a nemzetközi párok vagyoni rendszerei tekintetében a joghatóság, az alkalmazandó jog, valamint a határozatok elismerése és végrehajtása területén létrehozandó, a házassági vagyoni rendszerekre és a bejegyzett élettársi kapcsolatok vagyoni hatásaira egyaránt kiterjedő megerősített együttműködésben.

Ezt a rendeletet 2019. január 29-től kell alkalmazni, a 63. és a 64. cikk kivételével, amelyek 2018. április 29-től alkalmazandók, valamint a 65., a 66. és a 67. cikk kivételével, amelyek 2016. július 29-től alkalmazandók. Az EUMSZ 331. cikke (1) bekezdésének második vagy harmadik albekezdése alapján hozott határozat alapján a megerősített együttműködésben részt vevő tagállamok esetében ezt a rendeletet az érintett határozatban megjelölt időponttól kell alkalmazni.

Ez a rendelet a Szerződéseknek megfelelően a részt vevő tagállamokban teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó.

Kelt Luxembourgban, 2016. június 24-én.

a Tanács részéről

az elnök

A.G. KOENDERS
